

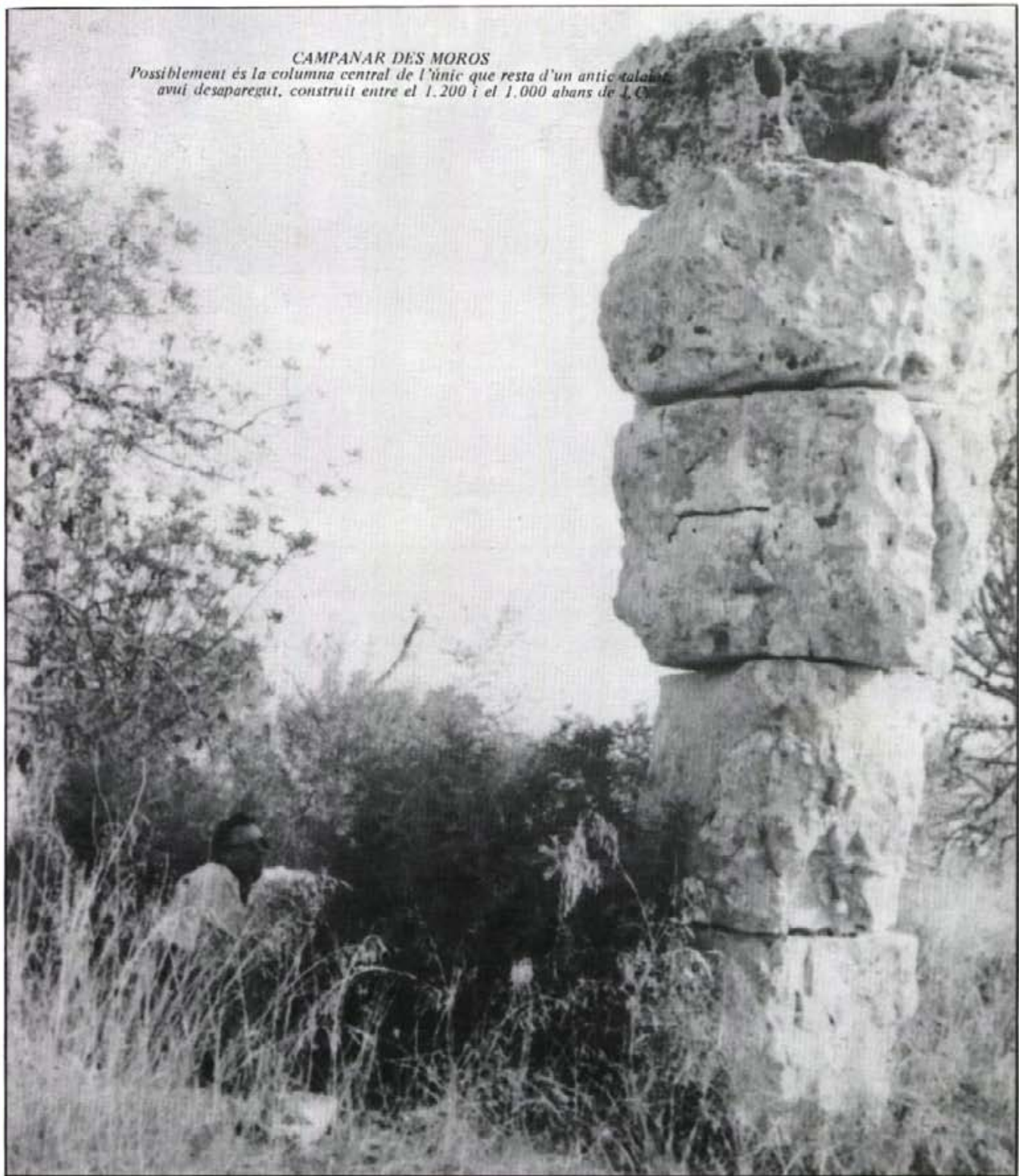
BONA PAU

PAU
CORNIA

Nº. 489 - Any XLI - MONTUÏRI - NOVEMBRE 1993

CAMPANAR DES MOROS

Possiblement és la columna central de l'únic que resta d'un antic talaiot avui desaparegut, construït entre el 1.200 i el 1.000 abans de J.C.

Fets històrics curiosos relacionats amb la Parròquia

Un bon nombre de fets curiosos que no han tingut excessiva importància en el transcurs del temps, han deixat d'esser inscrits o no han estat considerats de tanta transcendència com perquè els historiadors els tinguessin en compte a l'hora de recerca de dades per a la nostra història.

No obstant això, ens hem topat amb ells i hem considerat que els nostres lectors veurien de bon grat la seva inserció en aquesta secció, encara que alguns d'ells succeïren fa més de quatre-cents anys.

Herència significativa

N'a Catalina Ribas s'havia casat en primeres núpcies amb en Rafel Mas i en segones amb en Gabriel Ribas. I tengué nou fills de cada matrimoni. En el testament, davant Francesc Coll, el 19 d'Agost de 1563 va nomenar hereu un fill seu, en Damià Ribas, que era capellà. L'any 1585 els fills del primer marit reclamaren certa part de l'herència.

Reclamació de salari

Anys abans de 1626, n'Antònia Pocoví havia estat durant 17 anys criada del rector Miquel Fonollar. Ara bé, aquest any dita criada va reclamar formalment i judicialment a Bartomeu Parets, administrador de l'herència de dit rector, el salari que li corresponia pels 17 anys de servei.

Pintures sense pagar

L'any 1775 el pintor Jaume Martorell, natural de Palma, reclamà al rector de Montuïri el pagament de 12 profetes que havia pintat per a l'església. Aquestes teles, amb els profetes pintats, eren pels finestrals cecs a fi de suplir les cristalleries. Actualment se'n conserven alguns d'ells, de la mateixa manera que eren seus un Sant Gabriel i un Sant Miquel, que hi havia a les parets del costat del presbiteri, avui desapareguts.

Tensió poble rector

L'any 1783 hi havia molt de malestar i certa tensió entre el rector i els veïns de Montuïri, per diferents motius. Un del

Detall d'alguns dels finestrals cecs que hi havia a l'església abans de la reforma del anys 1950

quals fou perquè el rector pretenia impedir la celebració d'algunes festes de devoció, com eren Sant Marçal, Sant Cristòfol... i altres antics costums. L'Obispat va haver d'intervenir.

Querella contra el rector

Na Margalida Aina Fornés Horrach dia 13 de gener de 1815 es querellà contra el rector de Montuïri perquè no l'admetia a rebre els sagraments de la Penitència i de l'Eucaristia, alegant que no havia perdonat els seus enemics.

No es tocava la campana

Dia 15 d'agost de 1856 l'Ajuntament va protestar oficialment perquè a certes hores no es tocava la campana. Se li va constar que era per manca de dotació econòmica i que l'escolà no ho volia fer de gratis. Se'l va estimular a proveir-se de mitjans oportuns, ja que dits tocs repercutien en utilitat dels veïns més que per incrementar el culte.

Manca d'organista

En tota la vila el 9 de setembre de 1861 no hi havia cap persona que sabés tocar l'orgue. En vista d'això el rector recomanà dos seminaristes: Mateu Trobat i Antoni Cerdà. El primer serviria per cantar i el segon per tocar l'orgue. Aleshores hi havia molt poc clero parroquial.

La Banda de Música

Per les investigacions dutes a terme hem esbrinat que la Banda de Música de Montuïri dia 1 de desembre de 1877 va intervenir a la processó que es va fer a Lloret amb motiu de l'acabament de la missió que allà s'havia celebrat.

Inscripció d'un deute

Per motius que ignoram i a efectes de devolució de béns, fa poc ha fet cent anys —era el 27 d'octubre de 1893— que es va nomenar procurador perquè cuidàs d'inscriure el deute intransferible que havia d'emetre l'Estat a favor de la Parròquia.

Nomenament de regent

Dia 8 de novembre de 1894 i a petició del rector Gregori Escarrer Oliver, aquest dia fou nomenat regent de la nostra parròquia Rafel Nicolau Gual.

Plet Parròquia-Ajuntament

Amb el desig d'obrir una nova plaça, consta que en data 6 de juny de 1936 l'Ajuntament va intentar expropiar la rectoria i altres dependència anexas. Perquè això no es dugués a terme va haver d'intervenir l'Arquebisbe-Bisbe Miralles i el Ministeri de Justícia.

O.Arbona

Editorial

Poble petit...

A un poble com el nostre, on la gent coneix fins i tot les més petites deficiències, infidelitats i punts flacs de tots els montuïers, sembla que agrada a una majoria poder murmurar i difondre tot quan es diu de la resta de la gent. Els proporciona un plaer escoltar amb inquietud allò que donen per cert, encara que un bon nombre de vegades sols arriba a infundada suposició; la qual cosa, en donar-la per certa, pot causar un irreparable dany al proïsme, el qual, després, difícilment podrà alliberar-se'n.

Tots hem sentit despreciar i fins i tot negar les bones qualitats de diferents persones sols pel fet de no combregar amb les seves idees o perquè tenien enveja d'elles o perquè no han pogut arribar a aconseguir dins la societat un lloc tan avantatjat com el seu. Moltes vegades s'han sentit engrandir cert defectes que, sense esser greus, tampoc tenien tanta importància com per augmentar-los i després escampar-los.

Fenomen, aquest, que maltracta la mateixa comunitat on vivim. Hi ha gent que tota la vida és considerada amb un cert menyspreu per l'únic defecte de no haver compartit les mateixes idees de l'altre.

Per altra part, quan a algú li interessa saber el comportament d'un determinat veí, és freqüent rebre com explicació allò que la gent ha murmurat d'ell. Possiblement tindrà molts de caires bons i uns pocs de dolents; però sem-

blarà que els xerecs i sense importància sobrepassen les bones qualitats d'aquella persona de la qual quasi ningú no podrà concretar fets desagradables d'una certa importància.

Podem afegir-hi encara que quan un ha tingut certes ensopegades, qui més qui manco ha frissat de treure-les a rotlle, perquè en parlassin i ben aviat arribassin a les orelles dels més allunyats. No sembla veritat que persones de seny s'alegrin dels mals o de les caigudes dels altres, però dissortadament és un fet que aquí és dona en un crescut nombre de persones.

I després, quan difícil és retornar el bon nom o la merescuda bona reputació a aquells que ja s'han regenerat! N'hi ha que durant els seus anys d'adolescència o joventut travessaren èpoques crítiques, feren coses que no haurien fet d'haver tingut qualsevol que els conduís pels camins adequats; no s'haguessin hagut d'empeguir de certes accions que aleshores cometeren: mancant-los una mà amiga, no foren capaços de defugir-ne. I passats anys i més anys, encara n'hi ha que tornen recordar als altres allò que, essent cert, ara s'allunya molt de la manera d'esser d'una persona totalment recuperada.

Ja sabem que "poble petit, llengua llarga", però voldríem que dins i fora de la vila es parlàs bé de tothom, que els montuïers, en aquest sentit, es regenerassin i així la convivència serà més agradable.

Dos dits de seny

Xerrar bé

En els temps que correm sembla ridícul que unes persones es facin un propòsit com aquest: "Ens volem comprometre seriosament a parlar bé, encara que sols sigui una vegada cada dia, d'una institució o d'una persona qualsevol del nostre poble".

Estaven reunits un grup d'amics i tots contestaren totd'una afirmativament. I des d'aleshores hem de suposar que existeixen persones que no sempre critiquen o desprecien els altres.

És poc freqüent sentir parlar bé de les persones o de les institucions; i això que no tots els individus o associacions són fonamentalment dolents. Passa, però, que és més fàcil fixar-se en els caires negres que tenen, que no posar la mirada en els seus aspectes agradables o positius. No és correcte tenir sols els ulls maliciosament oberts, de pinte en ample, als defectes i imperfeccions. Es camina millor per la vida obrint-los a les claredats que envolten cada persona.

Hem de convèncer-nos que en les coses i en les persones hi ha molt de bo, basta saber-ho descobrir. Molts dels qui parlen malament és perquè els manquen idees lluminoses i sèries. Aquests demostren estar buits, perquè "no n'hi ha més de fetes". Justifiquen que dins ells sols hi coven pensaments envejosos o destructius.

"Si ses camilles poguessin parlar, què se'n descobririen de xerrades vergonyoses i de converses que fan empegueir!".

Tanmateix les persones de seny tenen present aquest proverbi: "Xerra bé que poc costa".

Salomó

Els dilluns, dia de mercat

Avui en dia, anar al mercat dels dilluns, és anar a plaça a trobar-se amb moltes persones que allà acudeixen, ja bé amb l'excusa de comprar qualche cosa de les que s'exposen o amb el desig de veure certes persones que durant la setmana no surten. Per a molts els dilluns són com abans els diumenges.

El primer reportatge

Era un horabaixa d'estiu. La calor ofegava les paraules congriades dins el rostoll, mut i sec. Al poble però, encara que la bavor ardent de l'asfalt quasi et prenía l'alè, els pinotells aferrats a les cases emetien un aroma verd i fresc. El jove periodista caminava pels carrers desèrtics i silenciosos. Només la remor riolera i càndida del paperí es bellugava inquieta, fonent-se adesiara, dins les estridències de qualque vehicle a motor. Feia poc que treballava al diari i era una de les primeres feines que li havien encomanat. Havia d'escriure un article damunt els cossiers i, a més de documentar-se amb seriosos estudis i erudits treballs, volia viure de prop el ball i la festa. Va triar Sant Bartomeu a Montuïri.

Poc a poc la gelatinosa i aferradissa calor era compartida per més gent que caminava apressada i, entre comentaris eufòrics i expressions temorenques, conduïa irremissiblement el periodista cap el lloc on se celebrava la festa. El seguit de gent anava amb augment fins que, girant el cap de cantó, es va convertir amb una multitud. Tot el carrer n'era ple d'al.lots cridaners, d'atrevids jovenots, de mares gentils, de nostàlgics padrins, de ninetes agudes, d'elegants jovenetes, que contemplaven, amb entusiasme, un quadre preciós, de colors i formes vitals. Eren els cossiers que ballaven resolts i vigorosos circumdant la plàcida innocència de la dama, centre de la dansa, amb figures arcaïques, originals i distingides. A devora, esgrimint la barrota de la intransigència i les severes corretjades, el dimoni cucarell. Esser aspre i bellugadís, vertadera ànsia i calamitat dels més petits, que es transforma amb un home bondadós i afable quan es treu la careta. Acompassant els moviments de cossiers i dimoni, els sons del flabiol, de notes senzilles i primitives i el ritme del tambor, sec i contundent, com els rostolls de l'estiu.

En acabar la dansa i després que la dama trepitjàs el dimoni, aquest pegà revinglada i bramulant com una bèstia mitològica va fer tal correguda que la multitud, en immensa onada, deixà pas al furiós banya verda. Només els jovenots més agosarats corrien davant ell i fins i tot algun va tastar el fibló agut i aferradís de les corretjades. Surava a l'am-

bient, per sobre de perfums artificials i desodorants sintètics, un aroma intens i remot. Era la misteriosa alfabaguera que acompanyava amb la seva olor embau-cadora i mítica la densa comitiva.

Conclosos els balls, retut de tant de seguir els dansaires per capamuntes i capavallades, el jove periodista s'assegué al cafè, estibat de gent amarada de festa i, mentre prenía un refresc, reflexionà.

No podia enfocar l'article així com havia pensat. Hi havia qualque cosa que no encaixava. Ell havia anat a veure representar els cossiers de Montuïri i ¿què havia trobat?

Nins i nines, al.lots i al.lotes, jovençans i jovençanes, pares i mares, pa-

drins i padrines que, corpresos, vibraven amb les notes seques del flabiol i amb cada bot dels balladors.

Ara li semblava comprendre-ho. N'estava segur. Fins i tot li'n resultava una evidència. Els protagonistes no n'eren els cossiers, estudiats per uns i altres amb documentades cites històriques i variades hipòtesis sobre els orígens i els significats de les danses. Havia de canviar forçadament el títol del seu treball. "Els cossiers de Montuïri dins el folklore de Mallorca" no n'era ni gens ni mica apropiat. Els qui de debò feien viure la festa i omplien de significat aquelles danses rituals eren aquells nins i nines, al.lots i al.lotes, jovençans i jovençanes, pares i mares i padrins i padrines. A ells els dedicaria l'article. Als montuïrers.

Sa talaia d'en Rubí

Llibre nou

Fumar d'amagat

Una comedieta en el transcurs de la qual apareixen personatges vulgars, situacions mediocres, però realistes uns i altres. En ella l'autor de *Fumar d'amagat* pretén presentar-nos a escena uns fets que són els corrents de cada dia, en una peça literària en la que "cal reconèixer una habilitat per conduir fins al lògic final aquest terrible fet de no passar res, dia rera dia; i el més terrible encara, del no res passarà".

Una obra que representa una situació del món actual en la qual el diàleg, mitjançant el telèfon, el televisor, la cadena musical... ens ofereix una mostra d'una situació de manca d'estímul. Tal vegada sia una visió pessimista en excés, on les

decepcions superen les alegries; però, per altra part, real dins molts d'ambients on viuen individus amargats, incapaços de superar situacions obscures. - O.A.

Editorial Moll.-Biblioteca Illes d'Or.- Palma, 1991.- 107 pàgs. Autor: Joan Guasp

111 anys de confiança

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

- La **1**a. entitat financera de les Balears
- La **1**a. amb una Obra Social i Cultural al servei dels nostres ciutadans
- La **1**a. contribuint al creixement econòmic de la nostra Comunitat

Pere Sastre "Pallusco" i Antònia Arbona "Mostela", cinquanta anys de matrimoni

"Unes missions em feren conèixer la meva dona"

El record de la seva filla Aina sura dins la casa a cada instant

L'esment de la seva filla ha distingit la seva vida. La presència de n'Aina, que morí fa cinc mesos, s'endinsa en la casa a qualsevol moment del dia. L'altre fill, Biel de 47 anys, viu a Sant Joan i ve cada horabaixa a Montuïri després del treball a Ciutat. Tenen dues nêtes, na Maria Antònia de 21 anys i na Margalida de 18.

El destí va juntar la celebració d'un aniversari amb la tristesa de la mort de n'Aina: "Menjava una panada de la festa de na Margalida que havia complit anys –ens conta la mare–. Ella la volia freda. Jo vaig anar a encalentic-ne una per a mi. N'Aina va agafar el tassó per posar-lo a la boca. No hi va arribar. El tassó li va caure damunt i va morir". El pare continua: "Sense gaiato vaig sortir defora. Na Jerònia Sampol passava amb el cotxe. Va anar a cercar el metge. En Biel Quelet va venir en tres minuts portant l'oxigen. Ja no hi havia res a fer".

Pere Sastre Roca, nascut el 24 d'abril de 1920 i Antònia Arbona Jordà, nascuda el 9 de juny de 1923, varen complir cinquanta anys de casats el 14 d'agost de 1993.

– Els "assumptos" que tenim aquí superaren els records de les noces d'or. No férem res pels 50 anys de matrimoni. El nostre pensament era n'Aina.

Parlàrem amb ells una hora i mitja. Dins l'ambient continuava surant la figura d'aquella filla "que es va posar malalta als tretze anys i hi va estar fins als quaranta-nou". Havíem de començar per la pregunta "que tocava" i així ho férem.

– Com vos coneguéreu?

– Jo, diu Pere, venia de Santanyí, on feia el servei militar. Era un diumenge a les dotze. El meu cunyat Moragues havia convidat en Tomeu Pelut, en Miquel de Pola, Mateu Confiter, Mateu Pallusco, a mi i a la meva família a menjar una porcella a Son Conill perquè havien fet obra. Després d'un bon dinar, jo anava "ben content" perquè, és clar, havíem begut. A les tres, vaig anar al cine.

"Hem tengut una vida dura, de treball i d'estalvi", confessa el matrimoni

Sé que ella era amb na Magdalena Cardaixa, na Pereta de Cas Saig. En Pau Reus era al costat d'una altra al.lota. Jo, "animat" com anava, vaig dir: "Pau fuig d'aquí que tu no saps festejar". Però elles se n'anaren.

– I després.. què?

– Els meus companys em digueren: "Missions que no tens moltes d'anar-hi al passeig". Per això, al vespre, jo vaig anar a demanar-los perdó ... però .. hi vaig continuar i ... fins ara. De tot d'una jo anava amb una al.lota de Santanyí que, no vull dir mentides, m'agradava molt. Ella es va fer il.lusions. Jo hi era d'assistent, però els dissabtes i diumenges jo volia venir a Montuïri. Ho vaig desbaratar allà i ho vaig arreglar aquí.

– I vos, Antònia, què li trobareu a aquest pretendent?

– Jo no el coneixia. De vegades, el veia passar pel carrer Major. Era molt magre! En aquells temps, jo anava amb les amigues; un dia amb un, un dia amb l'altre; però només xerràvem. Tenia pre-

tendents, però no anàvem en "serio". L'únic va ser ell.

A mesura que anam parlant, les remembrances flueixen cap al cervell i d'aquí a la paraula.

– Venien –segueix Pere– unes al.lotes de Son Fornés. En Toni Pavora i jo ens posàrem unes missions d'una panxada d'ensaïmades. I clar, vàrem guanyar i això que elles, a la primera vegada, varen voltar.

La seva dona escolta i exclama:

– Jesús quin home, que en sap de coses!, ... quin repertori, Déu meu!

Pere s'entén evocant.

–Una vegada vaig estar a punt de perdre una panxada d'ensaïmades ... i no en tenia cap de dobber!. Vaig haver d'inventar una mentida per guanyar-les.

– Quins temps festejàreu?

– Tres anys –contesta ella–. Era després del Moviment quan mos casàrem. Tot anava "a grumaons". Vaig convidar

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

les meves amigues i la meua família, que era ben poca. Un tio d'es Pont d'Inca em va fer de pare. Eren les sis del matí, a missa primera... Feia fosca. Tocaven les misses ben prest! Mos va casar don Joan Queló. Me'n record que vengué a menjar ensaimades i xocolata. Anàrem a Palma amb el tren de la una. Era dissabte. Plovia. Anàrem a Ca n'Amer a fer-nos les fotos. Hi havia molta gent. Ell no tengué paciència i mos en tornàrem. Sopàrem a l'hotel Perú i romanguérem a un hostel on ara hi ha el Banc de Bilbao, al carrer de Sant Miquel. No feien això d'ara. Molt aviat tornàrem a fer feina.

– *Què recordau del temps de festejar?*

– Ell era molt "xistós". Si em feia alguna broma, jo, de vegades, marxava.

El seu marit es defensa:

– Déu m'ha donat un do, a pesar dels problemes... ningú no ha conegut mai com em sentia per dedins ... sempre estava d'humor.

– *Quins treballs heu fet aquests anys?*

– Sempre he treballat al camp- contesta l'amo. Feia jornals, picava dins pous i cisternes, vaig a anar a la carretera des Puig, a treure grava a Polo... també anava a jornals de picapedrer, com a manobre.

– *Quines diferències hi veis entre aquella època i ara?*

– Un temps –contesta ella– conversàvem. Les cases eren grans perquè poguéssim xerrar. Ara tothom es fica dins ca seva.– Inclús vas al cafè i no hi trobes ningú –comenta l'home–.

Quan parlem dels temps de matrimoni torna a sorgir la memòria de la filla.

– Tenia els ossos descalcificats –esmenta la mare–. Va estar rajant més de mig any. Prengué nou pastilles cada dia durant trenta anys. Ha sofert durant 36 anys. Mos dirigia don Joan de Maià. Venia aleshores un metge de València a Palma. No feien "electros" i ell ja en feia. Per pagar don Bartomeu Mestre mos va dir que no mos preocupàssim, que pagàssim quan poguéssim. Ella tenia una casta d'epilèpsia que no sofria com els altres.... L'endemà, ella deia: "avui vespre he tengut un parell d'atacades. Se'n temia. Les monges, quan ana-

va a escola, li deien "manos de oro". Els llençols del seu germà són brodats per ella. Són de creueta. Quan no tenia atacades era una eminència. Qualsevol telèfon sabia de memòria. Vàrem fer tot quant vàrem poder per ella.

Aina, la filla, ha romàs espiritualment a l'entrevista. Trenta-sis dels cinquanta de matrimoni dedicats a l'esment d'ella han omplert la major part dels anys d'una parella que acaba comentant:

– Hem tengut una vida dura, de treball i d'estalvi.

Gabriel Gomila

L'OCB convoca els premis 31 de desembre

Amb algunes innovacions, l'Obra Cultural Balear convoca els premis 31 de desembre de 1993 amb la finalitat de reconèixer, d'estimular i de fer sorgir tot tipus d'actuacions, de comportaments i d'activitats encaminades a afavorir l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social i pública, a promoure la cultura i a desvetllar i desenvolupar la consciència nacional pròpia de les illes Balears.

(A la nostra redacció disposam de les bases)

SA LLIBRETA GEGANT

PES SEU INTERÈS

fins al

%*
T.A.E.

...I SORTEJAM MUNTANYES DE REGALS!*

* Exemples de T.A.E.:
• Per 500.000 Pts.: 6,80%
• Per 1.000.000 Pts.: 7,90%
Saldo mínim 100.000 Pts. • Per 5.000.000 Pts.: 8%

BANCA MARCH

S'ha dit que...

... es caçadors estan preocupats per sa puja de ses multes, cas d'infracció. Els faran anar vius.

... es president del Montuiri pareixia un al.lot amb sabates noves després d'haver guanyat al *Baleares*, en es seu camp. Però dos dies després perderen a Menorca per 3-0... no se'n podia avenir.

... la premsa va tractar injustament l'actuació de Garcia Mallo dins Sa Pobla. Aquest porter, abans de començar el partit, havia manifestat a l'entrenador que no es trobava bé. Per què no va jugar en J. Pocoví?

... ses bombilles de ses faroles de certs carrers donen poc llum: mentre unes fan "ses darreres", altres s'encenen i s'apaguen cada 5 o 10 minuts durant tot es temps de fosca. Ja és hora que qualcú hi posi remei. Sa gent lamenta aquestes deficiències.

... l'acord d'enterrar es cables de Gesa i Telefónica agradà. No sabem si estaran tant contents tots aquells que hauran de canviar sa tensió de 125 volts a 220.

... no tots es montuïers vius tenen lloc en es cementeri. Diuen que hi ha 457 sepultures i encara manquen de 150 a 200 ninxos.

... es ressò de ses manifestacions i escrits des PSM sobre es malgastaments atribuïts a sa gestió d'aquest Ajuntament encara no ha acabat.

... es pocs plenaris que es convoquen a s'Ajuntament no atreuen s'atenció des montuïers. Per qualque cosa serà.

... no tots ets estudiants de la vila que cursen carrera ho fan a sa Universitat de Ciutat. Almanco n'hi ha 10 que ho fan a sa Península.

... qualcú té por que s'enduguin s'aigua des Pou del Rei cap a Ciutat.

... ja hi ha 8 persones que han

Dia 24 del mes passat, a plaça es donà una funció de circo gratis per al.lots. Qualque grandolàs que hi havia se n'anà escaldat.

presentat instància per esser es nou saig. D'elles, ó són homes i 2 dones.

... sa millor notícia montuïera des mes passat ha estat que no n'hi ha haguda cap. I això vol dir molt!: "Manca de notícies, bona notícia".

En Xerim

Santa Cecília

A l'hora de tancar aquesta edició, el Patronat de Música, que s'encarrega d'organitzar els actes de la festa de Santa Cecília, patrona del músics, encara no tenia enllestit tot el programa.

Sols ens informaren que el dissabte dia 20 de novembre a les 8'30, a l'església, actuarà la Coral Universitària. Diumenge dia 21, a les 11'30 se celebrarà una solemne celebració eucarística en la qual la Coral "Mont-Lliri" interpretarà la missa "Fraternitat i Joia" del Pare Martorell. A la finalització es farà entrega al veterà músic Guillem Miralles "Niu" d'una placa commemorativa en el seu 50^è aniversari d'actuació en la Banda. Aquest dia tancarà els actes un dinar de germanor en el restaurant "Es Cantó" a les 2 de la tarda.

Altres actes encara no decidits era l'actuació dels alumnes de l'Escola de Música -instruments i coral- per als nins de les escoles i per a tot el poble. I possiblement algun altre, actualment en gestió.

Notícies de la 3ª Edat

60 montuïers participaren a la III trobada inter-illes

Bunyolada

Tal com ve essent un costum des de la constitució de l'Associació a Montuiri, el passat 21 d'octubre es va commemorar la festa de les Verges, tot recordant la tradició d'així com es feia quan les persones d'aquesta generació encara eren fadrines: bunyols, vinet, alegria i fins i tot felicitacions foren les notes destacades d'aquell horabaixa de verges. Entre els assistents se sentia dir: "No hi ha temps que no torn".

A Lluc

Per tal de participar a la III Trobada Inter-Illes que celebra bi-anualment la Federació de Balears de Persones Majors a diferents illes, un grup d'unes 60 persones del nostre poble, el dia 28 aprofitaren per fer una excursió a Lluc i participar, a l'acolliment, a una missa presidida pel Bisbe i a la que hi prengueren part unes 2.000 persones. Després de dinar anaren al Port de

Pollença i des d'aquí recorren la costa i platges del Nord de l'illa.

A Ciutat

En el recinte d'IFEBAL, el dissabte dia 30 se celebrarà la clausura de la III Trobada a la que hi participaren les autoritats regionals i el President Internacional de la FIAPA, Noel Rey. No hi mancà el grup de montuïers -eren més de 60-, entre els prop de 3.000 assistents, recolzant i de qualque manera participant als actes. A les conclusions es posà de manifest la bona disposició de la gent major per oferir tot quant sap, aportant la seva experiència per tal de recuperar tradicions, cultura popular, oficis que van desapareixent. Entre altres, s'acordà interessar-se perquè l'ajuda sanitària sia de cada dia més eficaç i es doni en millors condicions; gestionar descomptes en els serveis públics, preocupar-se perquè totes les associacions disposin de locals confortables...

L'Ajuntament informa

Precs i preguntes del ple extraordinari de dia 29 de setembre de 1993

Del PSM

El grup municipal del PSM va formular aquestes preguntes sobre funcionament i gestió del camp esportiu:

1.- *Com es controla la recaptació de la cabina telefònica del bar? Quin funcionament comptable té el bar? Quina és la responsabilitat del bar per a l'Ajuntament? Quin règim contractual té el personal del bar?*

R.- En referència al funcionament del bar del camp de futbol, s'ha de significar que des de fa molts d'anys el funcionament, rendibilitat, etc... del bar del camp de futbol, ha estat gestionat pel Club Esportiu Montuiri i en aquest moment segueix en les mateixes condicions de sempre.

2.- *S'han respectat les quantitats presupostades en l'apartat d'instal·lacions esportives?*

R.- En quant a les quanties presupostades i gastades en instal·lacions esportives, s'ha de remetre a les liquidacions del pressupost. En qualsevol cas, si es necessiten aclariments o consultes, les dades estan a la Secretaria de l'Ajuntament.

3.- *Com es va adjudicar el nou enllumenat i com es realitza el control del consum elèctric?*

R.- Les obres d'enllumenat del camp de futbol s'han adjudicat pel propi Ajuntament (administració directa). El control del consum elèctric del camp de futbol es realitza mitjançant l'oportú comptador degudament instal·lat.

4.- *L'Ajuntament i el Club Esportiu, tenen definides les corresponents responsabilitats? En el seu cas, quines són?*

R.- En referència a les relacions i responsabilitats de l'Ajuntament i del Club Esportiu Montuiri, respecte al camp de futbol, s'ha de remetre al conveni signat quan la Parròquia donà les instal·lacions a l'Ajuntament d'una manera condicionada.

Del PSOE

Nota.- Degut a la llarga extensió (4 folis) de les preguntes i propostes formulades pel grup municipal del PSOE, sols

figuren amb el títol. Les respostes, però, es publiquen íntegres.

1.- *Renous produïts per vehicles.*

R.- S'estan prenent les mesures adequades, i quan hi hagi disponibilitats econòmiques s'adquirirà un sonòmetre d'alta qualitat.

2.- *Imposts municipals.*

a) Les dades sol·licitades en referència als contribuents deutors de l'Ajuntament es presentaran a aquest Ple en el moment administratiu oportú i aquest és quan es presenta el comte liquidació definitiu de la recaptació municipal corresponent al present exercici. En qualsevol cas, a la Secretaria estan disposició de qualsevol, les dades que es vulguin consultar.

b) En referència a la revisió i actualització de les dades base referents a l'I.A.E. s'estan realitzant gestions amb la Delegació d'Hisenda, donat que aquesta és l'Administració competent per realitzar aquest tipus de treball i en aquest moment es troben en un punt mort, donat que, per una banda, l'Ajuntament ha de solucionar problemes tècnic-informàtics a fi de poder col·laborar en la realització del treball; i, per altre costat, s'està pendent de les resolucions que prengui al respecte a l'Administració Central, donat que, segons notícies i informacions rebudes, sembla que hi ha intenció de modificar l'I.A.E.

c) La modificació del tipus impositiu de l'I.C.I.O. es troba en un punt mort, donat que la Conselleria d'Ordenació del Territori i Obres Públiques estan realitzant un concurs públic a fi de regular la normativa urbanística de la Mancomunitat del Pla; la qual cosa influiria directament en la proposta que es va presentar en el Ple de dia 21 de Juliol de 1992.

3.- *Piscina municipal.*

R.- En referència a la piscina municipal cal esmentar que, donada la seva recent inauguració i donat el curt espai de temps de funcionament, no es té cap estudi de viabilitat econòmica, utilització, etc... d'una manera definitiva. Però, tenint en compte l'experiència d'aquest curt espai de funcionament, en un futur pròxim s'estudiarà la seva viabilitat econòmica de la seva utilització, possibles fonts d'ingressos, despeses de man-

teniment i conservació, etc... Així i en el seu dia, de tot això se'n donarà compte al Ple.

4.- *Impost sobre construccions, instal·lacions i obres.*

R.- S'adjunta fotocòpia de les dades sol·licitades referents a l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres.

5.- *Comptabilitat i economia interior.*

R.- Les dades sol·licitades respecte a la relació de creditors i deutors i saldos mensuals d'existència en caixa referents a l'exercici 92-93, està disponible a la Secretaria perquè en qualsevol moment puguin consultar-se o fer les fotocòpies que es desitgin.

6.- *Comissions de Govern.*

R.- En referència a les actes de les Comissions, s'ha de significar que fins a aquesta data, no s'han remès còpies de les actes de la C.G. als membres de la Corporació, donat que de qualsevol d'elles i en qualsevol moment se'n pot disposar a la Secretaria de l'Ajuntament. En qualsevol cas i si així es creu oportú, no hi ha cap inconvenient en remetre-les a partir d'aquesta data.

6.- *Residència de la 3ª Edat.*

R.- a) L'estudi sobre viabilitat econòmica i funcional de la Residència de la 3ª Edat, està a punt de concloure's, i en un futur pròxim se'n donarà compte al Ple de l'Ajuntament.

b) En relació a les obres d'"Adequació Edifici per a la 3ª Edat", s'ha d'assenyalar que en cap moment han estat paralitzades, la seva finalització i inauguració estan previstes per al "Dia del Puig". Les modificacions efectuades sobre el projecte inicial, foren aprovades en el seu dia per aquest Ple, no existint cap modificació pressupostària.

7.- *Rates.*

R.- En referència a l'aparició de distints focus de rates, s'ha de significar que s'estan realitzant gestions a fi de procedir d'una manera immediata a la seva erradicació total.

8.- *Cables aeris.*

R.- En referència als cables aeris de telefònica i GESA, s'ha de remetre al punt 9 de l'ordre del dia d'aquesta sessió, estant previst signar-se els correspo-

Pas de models

Dia 9 d'octubre i organitzat per la "Boutique Traus" en el pub Es Dau es va oferir un pas de models de roba d'hivern. Malgrat fos a una hora intempestiva (11 de la nit) fou molta la gent que acudí a presenciar-lo, sobretot gent jove.

Classes de Català

De bell nou el curs de català que els dijous a la nit es dona per a gent major a la Biblioteca ha tornat reprendre amb major assistència de participació que en el passat.

Excursió

S'ESBART D'ES PLA TORNA A FER CAMÍ

El passat diumenge, 10 d'octubre, van iniciar les excursions el grup s'Esbart d'es Pla. Anaren a es Fumat, a Pollença. L'autocar els va deixar a mitjan carretera del far de Formentor i partiren a peu pel camí vell del "Faro" cap a cala Murta on hi dinaren. Després, a peu i per un altre trajecte, tornaren a la mateixa carretera. Molta gent s'animà. L'autocar es va omplir i algunes perso-

El pas de models de la boutique "Traus" celebrada en el pub "Es Dau" atragué l'atenció de nombrosos espectadors

nes es quedaren sense poder participar-hi.

Es faran itineraris diferents dels anteriors. Només es repetirà, a final del curs, l'anada al torrent de Pareis.

El calendari d'excursions d'aquesta temporada 93/94 és el següent:

10 octubre	30 gener	8 maig
7 novembre	20 febrer	5 juny
12 desembre	6 març	26 juny
2 gener	10 abril	

L'Ajuntament informa

(Continuació)

nents convenis amb les respectives companyies.

9.- Festes de Sant Bartomeu.

R.- a) En referència al balanç definitiu de les festes de "Sant Bartomeu 1992", s'ha de significar que es va presentar a la sessió del Ple d'aquest Ajuntament, celebrada el 20 d'octubre de 1992, motiu pel qual s'hi remet.

b) En referència al balanç de les festes de "Sant Bartomeu 1993", s'ha de significar que en dates pròximes es procedirà a donar-ne compte.

10.- Local Jove.

R.- En referència a l'utilització del Local Jove com a guarderia, s'ha de significar que donades les necessitats d'un nombre important de famílies el poble pel que fa a l'esment del seus fills menors de 2 anys en règim de guarderia i donat que hi havia algunes persones que voluntàriament volien realitzar aquest treball, a fi de cobrir tals necessitats i prestar els respectius serveis, s'habilità

l'esmentat Local fins que no s'organitzin tals serveis d'una manera definitiva.

11.- Camp Municipal "Es Revolt".

R.- En referència a les despeses efectuades en el camp de futbol durant els dos darrers anys, s'ha de significar que venen reflectides a les liquidacions dels corresponents pressuposts, remetent-se, per tant, a ells. I en qualsevol cas, si es precisa algun tipus d'aclariment o consulta, totes les dades estan disponibles a la Secretaria de l'Ajuntament.

12.- Mancomunitat del Pla.

R.- En referència al Pla General d'Urbanisme de la Mancomunitat del Pla, s'ha de significar que en dates pròximes es convocarà el corresponent concurs per part de la Conselleria d'Ordenació del Territori i Obres Públiques.

b) Pel que fa a informes sobre altres assumptes d'interès de la Mancomunitat, s'ha de significar que fins al present s'han remeses les corresponents fotocòpies de les sessions celebrades pel Ple de la Mancomunitat.

Curs de restauració

El proper dia 15 d'aquest novembre és el dia assenyalat per començar l'Escola-Taller que pretén restaurar el Molí des Fraret. Allà es formaran 10 joves menors de 25 anys com a picapedrers restauradors. Es pagarà beca de manutenció i transport per als qui no siguin de Montuïri. Els alumnes seran contractats durant 18 mesos amb el salari mínim interprofessional. El curs finalitzarà el 14 de novembre de 1995. Es poden inscriure a les oficines de l'INEM. En donarà informació el Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat del Pla de Mallorca (Tf. 83 00 00).

Creu Roja Espanyola

L'hospital infantil "La Balear" de Cuba, fundat per mallorquins, necessita medicines. A la farmàcia hi ha una llista de medicaments específics que necessiten mils de nins d'allà. Qui vulgui col·laborar ho pot fer a través de la farmàcia.

Redacció

Catalina Martorell Llaneres, Professora d'EGB a Montuïri

Preocupada per la cultura, practica la pintura i el dibuix com expressió dels seus sentiments

A penes la coneixíem. A rel de veure uns dibuixos amb els quals il·lustra el llibre de poesies "L'absència", de n'Aina Ferrer, ens proposàrem tenir un canvi d'impressions amb ella.

Dialogàrem extensament. El resultat fou el descobriment, per part nostra, d'una persona amb les idees clares, que sap el què vol, on va, i enamorada de la seva professió.

És jove, sí, mes als pocs moments d'estar parlant amb ella, ens adonàrem que els seus raonaments, contestes, mode de veure la vida, i les idees que exposa, sense afany de cridar l'atenció, pertanyen a una persona experimentada i culta.

S'expressa amb molta claretat —cosa molt important dins la seva professió— i en ocasions puntualitza conceptes perquè no hi hagi dubtes respecte del que ha volgut manifestar. Ens crida l'atenció l'encert que té en les seves apreciacions.

En moments determinats, exposant el seu sentir davant les nostres preguntes, treu a llum uns raonaments de persona madura. No imposa la seva opinió, però convenç en les seves paraules i les idees que exposa.

Na Catalina Martorell Llaneres —de la qual estam parlant— és una jove mestra de l'Escola Pública de Montuïri. Nasqué a Algaida i és fadrina. Aprengué

les primeres lletres a l'Escola Pública del seu poble. Més tard, el Batxiller Elemental a l'Acadèmia d'Algaida també, i el superior a l'Institut Joan Alcover de Palma. Estudià Magisteri a la Normal d'aquesta mateixa Ciutat.

—Què ens pots dir de la teva infància?

El temps que preparàvem les quartilles i les preguntes, ella, d'un mode que semblava distret, amb el bolgraf, donava forma a uns petits triangles damunt un paper. Era una ocupació lleugera; en realitat estava pendent de nosaltres. Alçà el cap somrient.

—La meua fou una infància normal, dins una família també normal, de pares treballadors. No record cap fet extraordinari.

—Fa un cert temps que caigueren en les nostres mans uns dibuixos teus, de traçat rònec, senzills, amb una expressivitat i una parquedat de línies que ens cridà l'atenció. Recentment il·lustrares el petit llibre "L'absència", de poesies, de n'Aina Ferrer. Fa molt que et dediques al dibuix?

Abans d'acabar la pregunta na Catalina havia deixat de jugar amb el bolgraf.

—Bastant. He d'assenyalar que abans havia fet un curset de ceràmica, i d'aquest vaig passar al dibuix, que m'agrada molt.

—Podries explicar-nos el significat d'aquests grafismes o formes que exposes en els teus quadres?

Na Catalina ha deixat la rialla infantil que sol adornar la seva cara. No s'ha posat seriosa, sinó més bé ha adoptat un aire normal i persuasiu.

—Sí, el meu dibuix és simple i senzill, gens barroch. És exposar en la mínima expressió el que sent.

—I com admet el públic aquesta breu expressió de línies dins els quadres que presentes?

La cara de la nostra interlocutora, ara sí, ha agafat una certa serietat quan contesta.

—Mira, el que pint o dibuix és un missatge que envii, diríem, a l'espectador, el qual ho reb d'un mode o altre segons la seva cultura. L'artista fa l'obra per treure defora el que sent, exposant i expressant els seus sentiments. He d'afegir, tornant a les formes simples que cultiu, que per arribar a la senzillesa s'ha de passar per procediments racionalitzats i laboriosos.

—En què s'inspira o basa la teua obra?

—Per favor, posem les coses al seu punt. No em consider cap figura. Senzillament, dibuix pel gust de dibuixar i, com he dit abans, per deixar un missatge a través dels quadres que he

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de caballero con indicador
de fecha y cristal de zafiro arañado
en caso de 18 quilates, bucle o acero.
Sumergible hasta 30 m.
Swiss made since 1948.

Ω
OMEGA
The sign of excellence.

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin
MANACOR - PORTO CRISTO - GALA MILLOR

exposat. En quan al que em preguntes, damunt en què m'inspira per fer un dibuix o pintar un quadre, t'he de dir que a l'"Escola de Taller del Molí d'En Xina", on assistim un grup d'alumnes, tractam entre tots i discutim un tema determinat. Això duu temps. Després cada un el plasma, l'interpreta damunt el paper, amb imatges que moltes vegades són distintes unes de les altres.

-On has exposat les teves composicions?

-En el "Molí d'En Xina", tres vegades. L'exposició era individual i estava determinada sempre per una unitat temàtica. He participat també en altres exposicions col·lectives, i en certa ocasió vaig penjar algunes obres a la sala d'exposicions "Bearn".

-Com definiries els teus dibuixos?

Està uns moments a contestar per expressar més bé la idea.

-Mira; en primer lloc intent projectar sempre el que sent. Utilitzo el grafisme abans esmentat, com a símbol. No abús del color. Més que aquest, empr les formes. Procur que el dibuix doni molta informació en la més mínima expressió, com he dit abans.

-Què més ens pots dir de l'Escola Taller del Molí d'En Xina?

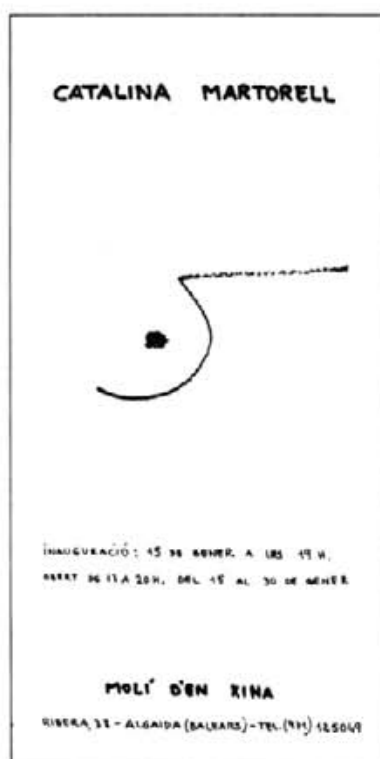
-Aquests cursos que dirigeix el nostre mestre, Víctor Andreu, m'han ajudat a madurar com a persona. El nostre és un grup entusiasta i amb interès per adquirir coneixements. Allà hi anam a participar i viure les classes. Abans de realitzar el dibuix i quan el projectam, hi surt la història, la ciència de la informació, la literatura, la discussió apassionada... Són unes classes que estan plenes de vida.

-Com va esser que il·lustrares gràficament el llibret de poesies de n'Aina Ferrer?

-N'Aina m'ho demanà i ho vaig fer amb molt de gust.

-Com està l'ambient cultural a Algaida?

-Tenim molts de joves que s'estan ocupant de la programació de "Titoietà Ràdio". Mitjançant l'Obra Cultural desenrotllam activitats com són conferències, excursions, exposicions, presentació de llibres, etc. Tampoc hi manca -diu rient- alguna xocolatada. A més, i també mitjançant "l'Obra", nasqué i

Portada del programa d'inauguració de l'exposició de Catalina Martorell celebrada a Algaida el passat gener

continua la revista "Es Saig", la qual cada un cert número de mesos surt amb un exemplar monogràfic. Tenim també dos grups de teatre, la Banda de Música, l'"Orfeó Castellitx", un grup d'escacs...

-Per què no ens dones una opinió de Montuïri?

Es resisteix, però insisteix.

-No crec esser la més indicada per a tal cosa, però és notable que la gent de Montuïri és molt emprenedora i llançada. Saben fer festa: un fet molt important, ja que tots participen. Tal volta manca racionalitzar aquest llançament. A mi al poble m'agrada molt i a l'escola m'hi sent molt bé.

-Cita'ns, per favor, alguns pintors cèlebres que admires.

-Especialment en Goya, en Leonardo da Vinci, pel seu humanisme; i més cap aquí en Toulouse-Lautrec i en Miró.

El temps que ordenam preguntes, na Catalina està ombrejant els petits triangles que té davant.

-Parlem de la música. Què ens pots dir d'aquest art?

-M'encanten els músics de l'època romàntica, Wagner, Mozart, Bach... però especialment la música dels anys 60 i del moviment que va anar cap a la recuperació de la cultura catalana: Lluís

Llach, M^a del Mar Bonet, Raimon...

-Com passes el temps lliure?

-Tenc molt de temps lliure després de les classes dels petits, i procur emprar-lo per adquirir cultura. M'agrada molt el cinema i la literatura, especialment la catalana, sobretot els temes dedicats a la infància. Són del meu gust en Manuel de Pedrolo, Joan Fuster i Janer Manila. De més enfora m'agrada llegir autors com en Milan Kundera, Rabindranath Tagore i Umberto Eco.

-Viatges amb freqüència a l'estranger?

-Una volta en l'any procur visitar algun país.

-Dels que has visitat, quin t'ha impressionat més?

-Sense dubte, l'Índia. Aquest immens país extasia. Densament poblat, la seva gent té un caràcter difícil de definir; senzills, però al mateix temps arrogants i altius.

Observadora, na Catalina.

-Quin fou el teu darrer viatge que feres?

-Als Països Escandinaus: Suècia, Noruega i Dinamarca.

-Què penses del món, de la gran marea humana que compartim el planeta?

Abans de l'anterior pregunta estàvem ordenant quartilles; moments que empra na Catalina per ombrear un gran triangle, el qual, mitjançant dues retxes més, que li afegeix, s'està convertint amb un tetraedre. Alça el cap. No hi ha rialles a la seva cara, quan contesta.

-No som pessimista, però mir amb realisme la societat que ens enrevolta. I si allargam la mirada, m'apenen els esdeveniments tràgics que succeeixen arreu del món, em deixen amb una sensació d'impotència. En la part cultural, i parlant de més prop, em preocupa en concret la situació lingüística i cultural a Mallorca; no li veig massa bon camí. Ens hem d'esforçar per posar al lloc que mereixen els nostres valors culturals i socials, per tenir una identitat i sentir-nos poble.

La rialla infantil del principi, guaita altra volta als seus ulls. Darrera ella hi hem descobert una persona preocupada per la cultura, d'unes idees clares i una gran il·lusió per enriquir el seu esperit.

Miquel Martorell Arbona

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

– Centre Coordinador –

Biblioteca Municipal de Montuïri

Novetats

Llibres aportats pel Centre Coordinador de Biblioteques del CIM

- *Argullol, Rafael.*- **La razón del mal.**- Barcelona: Destino, 1992.
- *Baker, Wendy.*- **El so.**- Barcelona: Cruïlla, 1992.
- *Brown, Jonathan.*- **La Edad de Oro de la pintura española.**- Madrid: Narcea, 1990.
- *Cabrera González, Mª Rosario.*- **El conreu de la vinya i l'elaboració de la pansa a la comarca de la marina: estudi etnogràfic.**- Alacant: Institut de Cultura "Juan Gil-Albert", 1991.
- *Calle, Alicia.*- **Como aprender Inglés de una vez y dejar de hacer el indio.**- Madrid: Ediciones Temas de Hoy, 1993.
- *Canals Gomila, Josep.*- **Mallorca, paisatge i poesia: imatges d'ahir.**- Palma de Mallorca: Miquel Font, 1993.
- **Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana.**- Palma de Mallorca: Consell Insular de Mallorca, 1993.
- *Cela, Camilo José.*- **El huevo del juicio.**- 2^a ed.- Barcelona: Seix Barral, 1993.
- *Delgado, Josep Francesc.*- **Sota el signe de Durga.**- Barcelona: Columna, 1993.
- *Diaz-Plaja, Fernando.*- **La vida cotidiana en la España romántica.**- Madrid: EDAF, 1993.
- *Duras, Marguerite.*- **Yann Andrea Steiner.**- Barcelona: Proa, 1993.
- *Ferrà i Martorell, Miquel.*- **L'ahir i l'avui de la cuina mallorquina.**- Palma de Mallorca: Sa Nostra, 1992.
- *Ferrà i Martorell, Miquel.*- **Cap de turc.**- Palma de Mallorca: Miquel Font, editor, 1993.
- *Ferrer Torrens, Aina.*- **De l'absència: variacions.**- Ajuntament de Binissalem, 1992.
- *Flint, David C.*- **Els Estats Bàltics: Estònia, Letònia, Lituània.**- Barcelona: Edebé, 1993.
- *Foxa, Agustín de.*- **Madrid de corte a checa.**- 3^a ed. Barcelona: Planeta, 1993.
- *Lippard, Lucy R.*- **El pop art.**- Barcelona: Destino, 1993.
- *Luik, Viivi.*- **La séptima primavera de la paz.**- Barcelona: Seix Barral, 1993.
- *Marcos González, Blanca.*- **Los verbos españoles.**- Salamanca: Ediciones del Colegio de España, 1992.
- *Martínez, Alicia.*- **Contes de la mar, la lluna i el sol.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993.
- *Morrison, Ted.*- **Tiempos modernos.**- Barcelona: Ediciones B, 1993.
- *Morrioso, Ted.*- **Jazz.**- Barcelona: Ediciones B, 1993.- *Pare, Ambroise.*- **Monstruos y prodigios.**- 2^a ed. Madrid: Siruela, 1993.
- *Perucho, Joan.*- **La gespa contra el cel.**- Barcelona: Destino, 1993.
- *Rayo, Eusèbia.*- **L'exèrcit dels innocents.**- Barcelona: Barcanova, 1993.
- *Seguí, Gabriel.*- **Iniciació a la morfologia catalana.**- Palma de Mallorca: Edicions Documenta Balear, 1993.
- *Simó, Isabel-Cladera.*- **La veïna.**- Barcelona: Columna, 1992.
- *Stella, Enrico.*- **Elogio del insecto.**- Barcelona: Ariel, 1993.
- *Taibo, Carlos.*- **Los conflictos yugoslavos: una introducción.**- Madrid: Fundamentos, 1993.
- *Verdaguer, Jacint.*- **Rondalles.**- Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993.
- *Villalonga, José Luis de.*- **El Rey: Conversaciones con D. Juan Carlos I de España.**- 7^a ed.- Barcelona: Plaza Janés, 1993.

REVISTES: Títols d'algunes de les que es reben a la Biblioteca de Montuïri

Geo	Reportatges	Dunia	Moda	Dirigido por...	Cinema
Muy Interesante	Ciència	Scherzo	Música	L'Avenc	Història
Muy Especial	"	Ritmo	"	Antrophos	Art
Tiempo	Setmanari d'actualitat	Rock de Luxe	"	Lápiz	"
Bona Pau	Local	Jazz	"	Quimera	"

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

La tardor al camp

Amb els preus actuals un no té desitjos de fer res

La tardor per al camp és de les temporades més agradoses; de clima semblant a la primavera; no fa fred ni calor. Els dies són clars i assolellats, alternant amb dies ventosos, tempestuosos i plujosos. A diferència de la primavera, que temem a les gelades, per la tardor ens assusten les calabruixades.

Si en la primavera gaudim de la bellesa, perfum i color de les flors, del verdor dels arbres i sembrats i tenim l'esperança que tot torni fruit; per la tardor recollim i assaborim els fruits procedents d'aquelles flors i verdors de les quals havíem fruit en la primavera.

Durant l'estiu començam a recollir tota mena de gra, blat, ordi, civada, faves... (enguany l'anyada ha estat un poc xereca) i els fruits més primerencs, com són nispros, albercocs, cireres i ja començam a espolsar i a aplegar ametles. En la tardor acabam de collir-los tots: figues, garroves, pomes, melons, magranes; vermam i feim el vi, i acabam en les nesples i codonys, dels quals ara n'hi ha pocs. Antany també hi havia serves i atzeroles. Ara, a Montuïri, no en sé cap.

A la tardor en el camp és temps de molta activitat. A més d'haver de collir els fruits, hem de preparar per sembrar, hem de llaurar i començar a sembrar faves i pèsols primerencs. El blat i l'ordi, avui en dia, tot i emprant les llavors modernes, els sembram més tard, ja passat Nadal.

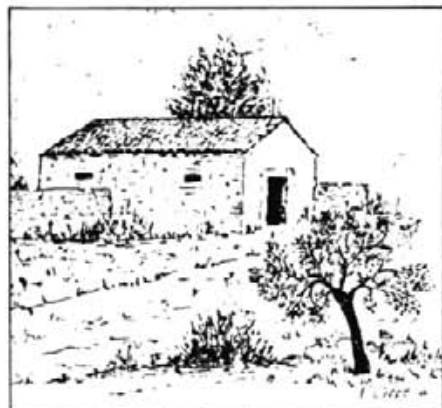
Els pagesos, per preparar i abonar els camps, ho feim bé; amb il·lusió i el desig que l'any que ve obtinguem una bona collita. Ara bé, per tenir estímul i il·lusió en la feina, a més d'assolir bona anyada, també hi ha d'haver bon preu, ja que amb els preus actuals del gra i la carn, un no té desitjos de fer res. Tenim la prova amb els ametlers. Aquests anys passats l'ametlla valia molt poc i en quedaven moltes sense recollir. Enguany, però, que han tengut bon preu; les hem recollides i ja es veu algun rodol on exsecallen els ametlers i prest, segurament, els abonaran i llauraran.

Quant al preu de l'ametlla, si bé a principis d'octubre el bessó havia pujat 10 pessetes, ara les ha tornades baixar i està així com el mes passat, a devers 130 el

quilo d'ametlla i a 550 el del bessó. La garrova, respecte al mes passat, ha pujat 3 pessetes; ara la paguen a 28 el quilo.

No escriurem res més. He d'anar a enganxar l'arada al tractor i a llaurar i preparar per sembrar faves, per veure si l'any que ve tendré bona anyada; que ho desitjam tots.

Sion Nicolau

Servei Nòmines

Estan fent les compres a Istanbul...

...perquè tenen la nòmina a "la Caixa"

Ara, "la Caixa" li ofereix l'opunitat de gaudir d'unes fantàstiques vacances. Perquè en domiciliar la nòmina per mitjà d'una de les nostres oficines, vostè pot guanyar un fantàstic viatge i triar allò que vostè més: anar a passejar pels carrers de Londres, anar a comprar a Istanbul o a esquitjar als Alps.

A més, si té la nòmina en una Llibreta Estrella, vostè disposa dels millors avantatges:

- Crèdit fins a deu vegades el sou que guanya
 - Interès creixent
 - Grans avantatges fiscals
 - Crèdits per a l'habitatge en les millors condicions
 - Lliurament immediat de targetes de crèdit
 - Assegurança d'accidents* gratuïta d'un milió de pessetes, i molts avantges més.
- Vigui a "la Caixa", i li explicarem detalladament com pot arribar molt lluny amb la nòmina.
- * concertada amb Seguritat a.s.a.

Exposició

Portada del programa de l'exposició d'olis i pintures que féu el nostre col·laborador i dibuixant, Mateu Rigo Bonet, a "La Caixa" a Manacor el passat octubre, així com també a diferents pobles de l'illa en mesos anteriors i amb notable èxit.

Poema

Realitats amargues

Una canya de pescar
i un llapis per escriure
son coses que me fan riure,
qualque vegada plorar.
Cap des dos dóna per viure
però amb ells pas es temps lliure
per ca nostra i per la mar.

Com veureu també tenc vicis
però em costen pocs doblers,
Ara que Espanya està en crisis
i un poc malalt es progrés
tots hem de fer sacrificis,
no podem gastar demés.

Sagrament del baptisme

El present escrit és la continuació del que iniciarem el mes passat sobre el sentit del sagrament del baptisme a partir de la reflexió del "Directori Pastoral dels Sagraments" de la Diòcesi de Mallorca.

Renovació de la catequesi sobre el baptisme

Sovint el baptisme d'infants ha estat reduït, en la mentalitat dels feels, a un trist tràmit per esborrar el pecat original i obtenir la seguretat de la vida eterna per al nin en cas de mort prematura.

Per això cal renovar la catequesi i la predicació sobre el baptisme (particularment en Quaresma i Pasqua) sobre la base del Nou Testament. Aquest ens presenta el baptisme, unit indissolublement a la fe i conversió (Fets 2, 37-38). El primer sagrament ens fa participar de la mort i resurrecció de Crist (Rm 6, 3-11); és un nou naixement de l'aigua i de l'Esperit Sant, que ens fa entrar en el Regne de Déu (Jo 3, 5). Unit estretament a Crist i batiat en un sol Esperit, el creient és membre del Cos del Senyor (1 Cor 12, 13); amb tots els creients, per la fe i pel baptisme, és una sola cosa en Jesucrist (Gàl 3, 26-28), forma part de la comunitat dels salvats.

Cal insistir que la incorporació del baptisme a l'Església de Crist es fa a través d'una comunitat local, la qual es fa tota ella responsable de l'educació cristiana del nou batejat.

Aquesta responsabilitat de la comunitat de cap manera exclou, sinó que dóna per suposada la resposta personal de fe, que en el cas dels infants ha d'ésser donada responsablement pels pares i padrins.

Es doblers per anar bé,
no és tot saber-los guanyar;
els hem de saber gastar
comprar just lo que hem mester
i els que sobrin, per guardar
o també per ajudar
al pròxim que res no té.

De pròxims o de germans

La catequesi del baptisme ha d'insistir d'una manera especial en l'home nou que és el cristià, el qual espera i lluita per aconseguir "un cel nou i una terra nova on farà estada la justícia" (2 Pe 3, 13).

El do gratuït de Déu i la fe de l'Església

Tot això l'Església ho reconeix en el baptisme d'infants. Hi resplendeix la primacia del do salvador de Déu, que s'ha avançat a estimar-nos (1 Jo 4, 10); i hi resplendeix la fe de l'Església que maternalment presta la fe a l'infant i l'acull amorosament en el seu si.

El bateig dels infants és, amb tota veritat, un sagrament de la fe, perquè aquells són batiats en la fe de l'Església, i és la comunitat cristiana que batia, i dins ella els pares i padrins, els qui professen la fe i es comprometen a educar en la fe, quan en tenen capacitat, l'infant que ara la rep com un do gratuït de Déu.

Així, per tant, la comunitat, la parròquia que batia, s'ha de sentir comunitat de creients evangelitzadors i educadors en la fe, i el pares han de saber que només a partir de la fe i del seu compromís a educar el seu fill en la fe, és just que demanin el bateig dels seus infants.

Només amb aquestes condicions és justificable el bateig dels infants.

El bateig de l'infant arribarà a ser plenament fructuós quan l'adolescent, el jove o l'home madur n'accepti personalment la gràcia. Els pares, doncs, no han complert el seu deure de cristians batiats només el fill, sinó comunicant-li un estil de vida i unes creences segons l'Evangelí de Crist, educant-lo en la fe.

n'hi ha de totes edats
entre la guerra atrapats
moren els vells i els infants,
les dones i els soldats;
noltres amb els ulls tapats
no veim les realitats
que tenim a dins ses mans.

Antònia Adrover Roig

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Una festa de Crist Rei

Per aquell temps era molt freqüent anar al Puig a celebrar qualsevol esdeveniment, sobretot si era organitzat per capellans o monges.

Aquest any, amb motiu de la celebració de Crist Rei, les monges organitzaren una festeta, el darrer diumenge d'octubre.

Vet ací un grup de nines majors que amb elles anaven a escola, perfectament col·locades a l'escalonada del Santuari.

De les setze hem pogut reconèixer aquestes quinze: Maria "Reus", Sebastiana "Xibava", Joana Lladó, Yolanda, Francisca Verger, Joana "de ses Veles", Maria "Ferrerica", Margalida "Solandera", Catalina "Bou", Aina Socias, Francisca "Costa", Catalina "Quelet", Joana "Pelut", Antònia "Pellusca" i Francisca Sampol.

La Premsa Forana va estar present a les trobades empresarials d'alta mar

Dia 8 d'octubre passat va tenir lloc l'encontre de 200 empresaris illencs i estrangers en una jornada a alta mar organitzada per "Sa Nostra" Caixa de Balears, Foment Industrial de Balears i Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear. Una diada molt interessant, desenvolupada dins el vaixell "Ciutat de Salamanca" cedit per la Companyia Transmediterrània, de la qual es varen extreure importants conclusions i compromisos, sobretot per part de les instàncies polítiques amb el propòsit de reforçar i revitalitzar la indústria empresarial de les Balears.

L'extracció d'aigües dels aqüífers de Llubí i Sencelles pot repercutir en l'agricultura del Pla

Si fa uns dos mesos era la Coordinadora de Llubí, ara és la de Sencelles que surt en defensa el transvasament incontrolat i abusiu de l'aigua de l'aqüífer d'aquest terme municipal, considerant que l'aigua és un recurs escàs i finit i per tant s'ha de dur a terme un treball de preservació. La salinització de l'aqüífer reportaria conseqüències irreversibles per el desenvolupament del Pla de Mallorca i per a l'abastiment humà.

Per aquests motius demanen recolzament, ja que en definitiva interessa a tots els habitants de l'illa.

Mancomunitat Pla de Mallorca

Oferta d'educació per a persones adultes

Aquesta oferta va dirigida a les persones adultes i a la població en general que té algunes mancances en la seva escolaritat; com també a tots aquells que vulguin ampliar els seus coneixements i fins i tot a les persones que desitgen obtenir una titulació acadèmica específica.

Hi ha oferta d'ensenyança reglada (alfabetització, certificat d'escolaritat...), formació professional (administratiu, clínica, electricitat, cuina...), ampliació cultural (anglès, alemany, mecanografia, informàtica...) i oci i temps lliure (cuina, tall i confecció, tallers de fil...)

(Per a més informació, a l'Ajuntament).

La nostra estada a Menorca

Els alumnes de 6è aprofitaren una setmana cultural a l'illa germana

Els alumnes de 6è del Col·legi "Joan Mas i Verd" la penúltima setmana d'octubre passat realitzaren una visita cultural-instructiva a l'illa de Menorca.

Les seves impressions, algunes anècdotes i altres detalls ens els ofereixen en el següent escrit.

El cap de setmana anterior al viatge vàrem estar preparant la maleta i passant alguns nervis pensant en tot el que ens esperava. Va arribar el dilluns, dia 18. Ens reunírem a la plaça Major de Montuïri i des d'aquí els nostres pares ens acompanyaren fins a l'aeroport. Havíem de partir a les 11'30 h., però hi va haver un problema amb els passatges i això ens va retardar. Mentrestant Aviació Civil de l'aeroport ens va mostrar les instal·lacions del parc de bombers. A les acaballes de la demostració del camió cisterna, el conductor no va calcular bé el comandament de la "manguera" i ens va dutxar un parell. Va ser la primera anècdota.

Vàrem partir finalment a les 14'30 h. El vol va ser agradable, i ja a Maó ens esperava en Llorenç, un dels dos monitors del camp d'aprenentatge del Pinaret, el nostre quarter general a Menorca.

Allà agafàrem l'autocar per visitar el port de Maó, Es Castell i La Mola de Maó. D'anada cap al Pinaret, molt prop de Ciutadella, aprofitàrem per visitar la famosa naveta dels Tudons. Arribats al Pinaret ens instal·làrem a les nostres habitacions, sopàrem i després de vetllar una bona estona ens anàrem a dormir.

El dimarts tothom es va aixecar ben prest i visitàrem Cala Vantandria i els seus voltants. Cada dia treballàvem a un quadernet que ens donaren en Llorenç o en Ferran, l'altre monitor.

L'endemà vàrem passar tot el dia a Ciutadella, visitant el port, la catedral, els seus palaus, el mercat i el Pla de Sant Joan, allà on se celebren les famoses festes de Ciutadella. Ens van explicar el contingut de les festes i en què consistien el caixers, els cavallers, les corregudes, etc. El vespre vàrem veure una

No són els alumnes de 6è, sinó els més petits de tots els que van a les escoles. Era un dels primers dies d'aquest curs i encara no s'havien adaptat. Són els de dos i tres anys.

pel·lícula de Menorca de fa 60 anys i un altre vídeo de les festes de Sant Joan de fa un parell d'anys.

El dijous va ser un dia de pluja, però encara va anar bé, ja que havíem previst fer els voltants del Pinaret i aprofitàrem les estones que no plovia per estudiar de prop la sinya, l'era, algunes plantes de pinar i les construccions per guardar el bestiar.

Ja el divendres, el nostre darrer dia a

l'illa, vàrem visitar el Toro, la muntanya més alta de Menorca, la fàbrica de formatge "Coinga", el poblat talaiòtic de Pepucó, i finalment voltàrem per Maó. Era l'hora de tomada.

Anàrem a l'aeroport, ens acomiadàrem d'en Llorenç i partírem cap a Palma. Amb un vol mogudet, arribàrem bé, després d'haver passat una setmana molt agradable a l'illa germana.

Alumnes de 6è

TRAUS

C/ Velar de Sa Torre, 2
Telf. 64 62 20

MONTUÏRI

El segon accèssit del II Concurs de Conte Curt Sant Bartomeu 93

La decepció d'en Tià

Si hi havia una cosa que esgarrifava en Tià, eren els dragons. Per tant, abans de pujar a la figuera posà el paner buit en terra, i amb un garrot pegà uns quants cops ben forts a la soca perquè caiguessin els que s'amagaven davall l'escorça. L'arbre era vell, i un tros de tronc que era buit, es féu trossos deixant al descobert el niu d'un vell mussol, que se'l mirà esglaiat amb ulls de jutge sever. A l'home tanta gràcia li feien els dragons com els mussols, i alçà el garrot altra volta per donar el passaport a l'au nocturna. Però quedà amb els braços alts quan sentí que l'ocell de pressa li parlava, amb el port hieràtic d'un personatge de llegenda.

—Deixa el garrot i escolta'm.

Sorprès fins al més endins, l'home no amollà el garrot; li caigué de les mans, i es quedà mirant el plumífer.

—Et pareix que està bé —digué aquest— destruir la vivenda d'un ésser que està dormint amb la seva família i no fa mal a ningú?

En Tià reaccionà agafant el garrot i alçant-lo altra volta pel cop fatal i definitiu.

—¿Que no fas mal a ningú? ¿Qui fou el qui es menjà fa uns mesos aquella colla de canaris que tenia dins una gabieta i que valien ulls per mirar? Tu o un com tu.

El fi semblava inevitable, però de bell nou quedà amb el garrot alt quan sentí que el mussol li tornava a parlar.

—Escoltem només una altra vegada, que et convé.

El garrot romangué amenaçador en mans d'en Tià.

—Mira —continuà el mussol—, et faig una proposició. Sé que tenc la meua vida en les teves mans, però els meus avantpassats em deixaren uns poders. Puc fer que visquis en aquest món cinc-cents anys. Això a canvi que em respectis la vida.

Era la proposició d'un mussol. Un mussol que parlava. ¿I si fos vera? Ho pensà i decidí ràpidament. Amollà el garrot i acceptà el tracte.

I passa el temps... Es casà, tingué fills i va conèixer néts; el sol i la lluna travessaren el firmament infinitat de vegades. I també durant aquest temps

l'acompanyaren les penes i alegries. La seva edat era indefinida. El seu rostre era testimoni d'adversitats, i la seva figura, retuda i cansada. Se li notava que estava vivint un drama dins el seu interior.

Un horabaixa es trobava dins la mateixa finca on molts d'anys abans conegué el mussol. Hi havia altres arbres ja adults i gruixats de soca, però cap figura.

—¿Què vaig fer jo quan vaig acceptar el tracte amb el mussol? —es lamentava, xerrant amb ell mateix—.

El dia estava ennuvolat. S'havia mogut un vent suau i pesat amb presagis de tempesta; surava dins l'ambient un aire de misteri.

—Crec que he sentit el meu nom —digueren a la seva esquena—.

En Tià es regirà i trobà fixos en ell els ulls nets, rodons i impressionants d'un mussol que el contemplava des de la branca d'un taronger.

—No et sorprenguis. Som el mateix que et concedí una llarga vida. Però pareix que no estàs content.

En Tià quedà paratitzat.

—Però, què te passa?, preguntà l'au.

—No res i moltes coses —contestà l'home—.

I començà la seva història.

—Jo confiava viure a un lloc on la societat seria més justa, més civilitzada, més solidària. M'havien educat confiant en un món millor. Arreu d'aquest món però, la injustícia, la fam, les drogues, el racisme, l'atur, les guerres, l'egoisme i altres mals que els homes podrien evitar, estan a l'ordre del dia. La societat on estic integrat —continuà— ha sofert un canvi radical. És veritat que anam amb cotxe pertot arreu, però estic per dir que amb el carro era més feliç. Existeix la T.V., però a més de donar-nos uns programes saturats de violència, només inciten el consumisme. Fa poc, sense donar-me compte, vaig haver comprat una torradora de pa i no sé que fer amb ella. Els qui tenen la sort d'ocupar un lloc de treball, se'ls considera uns privilegiats. Gastam molt. La vocació de molts són els doblers. Les platges, camp i muntanya, estan envaïts de pots, botelles, plàstics i tota classe d'escombraries que de-

Miquel Martorell Arbona, autor del conte

graden l'espai natural. Les garrigues que purifiquen l'aire són incendiades per mans irresponsables. La mar, a certes zones, està perdent aquell color verd-blau que era una delícia contemplar, també l'estan embrutant. Dins un altre ordre de coses, els vespres de cap de setmana, la locura d'uns locals sense llum a penes, i un renou d'infern, que diuen música, perjudica els sentits de la nostra joventut. L'educació pares-fills, està en crisi...

S'aturà un poc i respirà fons.

—L'altre dia —continuà—, viatjant amb l'autobús, se'n rigueren de mi perquè vaig oferir el meu seient a una dona que viatjava dreta. Això no hagués tengut massa importància, però el dia següent, esperant també dins una sala de la Seguretat Social, on hi havia molta gent, vaig notar la presència d'una dona jove, de raça gitana, amb un nin d'uns mesos amb braços i altres dos un poc més grans aferrats a la falda. L'instint em duigué a aixecar-me per oferir-li el meu seient. Però em vaig aturar. Vaig tenir por que la gent dels costats se'n rigués de mi com el dia anterior.

Romangué en silenci, cap baix. Els ulls grossos, totalment rodons i penetrants del mussol, l'observaren sense pipellejar.

(Continua a la pàgina següent)

Gabriel Mateu Cerdà "Rei"

El glosador montuïrer més antic de nom conegut

Un dels millors glosadors que ha tengut Montuïri i el més antic dels qui

Conte Curt Sant Bartomeu 93

(Ve de la pàgina anterior)

–Continua –li va dir–.

–Però, és que no ho comprens? –continua en Tià–. Tot aquest món està canviant i és molt natural que així sia. Però, ¿ha estat positiu el canvi? ¿hi ha més respecte entre nosaltres? ¿Es cultiva la solidaritat i l'ajuda mútua? ¿Es té més en compte les persones pel que són que pel que tenen? No sols això i altres coses. Per covardia no vaig donar el meu seient a una gitana. Si m'he d'empeguer per ajudar als qui ho necessiten, és que el món i jo, com he dit, hem canviat molt. No m'he sabut adaptar, ho reconec. Però el món on estam vivint no és el que havia d'esser. El comportament humà no respon al que ens ensenyaren de nins. Estic generalitzant. Però repetesc, no m'he sabut adaptar.

S'atura de parlar i quedà en silenci uns moments per continuar.

–Et torn la paraula que em donares de viure cinc-cents anys. Deixem morir com qualsevol home, quan m'arribi l'hora.

No ni hagué resposta per part del mussol.

En Tià es girà per anar-se'n. La mitja fosca de la nit que s'acostava, engolí la seva ombra que s'esfumà. El que desapareixia amb passes insegures era l'ombra d'un home vell.

Se sentí un aleteig suau i seguidament, damunt un taronger, es posà un altra au nocturna.

–¿Deies res, "Bec d'or"? –preguntà el que havia arribat–.

–No –contestà el mussol–, el qui xerrava era una persona, una bona persona, que com tots els humans es queixen i lamenten; molts dins els cafès o altres llocs on no s'aconsegueix res, i em pintava un paisatge desolador. Però m'estava preguntant a mi mateix: ¿Què havia fet ell i altres que es queixen, perquè aquest món, del qual en parlava, fos realment millor?

Miquel Martorell Arbona

en tenim notícia és en Gabriel Mateu Cerdà, de Can Rei. Va néixer a la vila el 15 d'octubre de 1769. És fill d'en Joan Mateu i de na Joana Aina Cerdà. No sabem que anàs mai a escola. Els vells del poble el conèixen pel *Gosador de Can Rei*, o simplement en *Biel Rei*.

Sembla que durant la seva vida es dedicà a fer de fuster. Es casà amb na Sebastiana Miralles dia 14 de febrer de 1795. És autor de molts de glosats, alguns dels quals han arribat als nostres dies, com és el cas d'aquell que féu a la mort d'un moixet, que es morí a Can Vanrell i d'altres gloses de picat. El nostre personatge morí a Montuïri dia 24 de setembre de 1848, als 78 anys.

Aquest moixet que morí a Can Vanrell devia ésser molt estimat, ja que en Biel "Rei" li féu un glosat bastant llarg i del qual en coneixem 17 estrofes (1), la primera de les quals és aquesta:

*Es gatet va fer uèl
quan s'havia de morir,
i sa senyora va dir:
"sa barquera anirà a mè".*

i entre les següents s'hi troben aquestes altres:

*A sa senyora vaig dir
aqueix animal quin era.
Va dir: "Un moixet de barquera,
qui treu més que cap somera
carregada de roci".*

Amb tota sa nostra manya

*vàrem tirar de consei,
d'anar a cercar un parei
per treure'l de sa foganya.*

*En Jaume, mon companyó,
a Ciutat el se'n duran,
i allà n'hi mostraran
de treure gat de fogó.*

Alguns dels qui han llegit tot el glosat, consideren que es tracta d'uns versos molts surrealistes, els valor dels quals augmenta si un considera el temps en què foren inspirats.

Conten que una vegada va anar a fer un baül a Sa Mata (Algaida) i en un instant ja va estar envoltat de misatges; i tot seguit s'hi va presentar un pastoret molt magre, i el glosador li digué:

*Germà: ¿que anau atxacós
o duis llarga malaltia?*

*Jo pe's camí quan venia
cada punt m'entretenia
d'alor de carn que podia,
i devíeu esser vós.*

*'Xa fer que en venir s'estiu
un bubul nou t'he de fer,
i si no som mort et duré
a enterrar de viu en viu.*

El pastoret li contestà i entre altres coses li digué:

*...Deveu esser ben dolent
que es vius volgueu enterrar;
pecat es qui bé vos fa
i sa terra qui us sostén...*

En una altra ocasió amb segadors, moliners i teixedors, i els va allargar aquesta:

RESTAURANT
ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuïri (Mallorca)

*En Joan "Parot" té es "mando"
de llogar es segadors;
diu que les vol des millors,
moliners i teixedors,
però no hi vol cap marxando.*

Era una altra vegada que una dona, madò "Prats", anà a ca seva a manllevar-li un pa; i com que no en tengueren, ho comentava així entre els veïnats:

*Na "Prats" dematí és venguda
a manllevar-nos un pa,
i li he dit: "No n'hi ha",
i sols no s'és asseguda.
Mirau quina correguda
que ha pegada tan en va!*

Una vegada anava de fuster a Son Costa, on hi havia frares abans de la Desamortització, amb un mosset que nomia Bernat. Aleshores el glosador li digué: "¿que no t'han tornat es pa?... I ell li diu: "No!" I el sen Biel li dona el seu, se'n tornà a Son Costa i digué an es frares:

*En Bernat diu que es seu
es pa que li han donat,
i jo arrera som tornat
perquè em donassin es meu.*

A Can Rei, en aquell temps, eren els obrers de Sant Marçal, i conten que quan passejava la bacina un digué: "Mira que el sen Biel té un bon nas...!; i ell ho sentí, l'esperà en el batiport de l'església i li enflocà aquesta:

*Que tenc es nas gros me deis,
que ho dius o ho has sentit dir?
No ho diries tu així,
estimat, si es teu te veies,
perquè tu hi tens se oreies,
es caparrot i ses ceies,
i es dos d'abaix des sagí.*

Un altre pic digué xueta a un tal Tomeu "Aloi", i aquest ho agafà malament i el féu anar al jutjat, i el sen Rei li va dir:

*Me desdic de lo que dit
que en Tomeu "Aloi" és xueta,
però ve d'aquella cepa
que enclavaren Jesucrist.*

Diuen també que la padrina de na Maria Cloquell "Xigala" era germana seva, que nomia Juana Aina i era molt guapa. Per això li va fer aquesta glosa:

*Juanaina de Can Rei
val Déu que et trob de garrida!
Tu faries cobrar vida
a qualsevol homo veí!*

Una altra que conten d'ell és aquesta:

*En Pere Juan "Poi" va dir:
"¿Que voleu comprar arengades?"
Mestre Biel "Rei" així li va contestar:*

El cementeri

De bell nou enguany tornarem fer memòria dels nostres avantpassats el dia de Tots Sants

*"No en vui perquè són salades,
però en passejar sobrassades
ja passareu per aquí".*

En una altra ocasió en Gaspar "Comelles" començà aquesta glosa, però no la podia acabar:

*Com fou l'hora acostumada
que hagueren de partir es pa,
ninguns volgueren xapar,
de Déu, la maina enviada...*

i l'amo en "Rei" l'acabà:

*ja és ben diferent d'ara,
que veig que tothom s'agrada
de fer ses parts i triar.*

Un any no volien fer panades a Can Rei, a ca seva, i digué al fill Joan:

*Juan, jo havia pensat
enguany de no fer panades,
que si surten esgarrades
tot es gast haurem tudat.*

i el seu fill, que també en sabia fer, li contestà així:

*Munpare: sabeu que trob,
que heu de seguir s'estil veí,
¿què dirien de Ca'l Rei
si enguany no mataven porc?*

Encara en féu d'altres, però els nostres interlocutors ja els havien oblidades.

Joan Miralles i Monserrat

(1) Publicat a "Un poble un temps", pàgs 124-130.

Hamburgueseria

Pub Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

Nacionalistes de Mallorca MONTUÏRI

OBRES I MOBILIARI BAR CAMP DE FUTBOL	
PAGATS 1.992	
teules	2.880
treballs	15.500
guttaire	47.000
picapedrer	140.760
mobles	253.007
drogueria	14.568
fusteria d'alumini	245.636
	719.351
PENDENTS 1.992	
material construcció, estufa...	170.786
	170.786
PAGATS 1.993	
vidre	9.476
cortines	24.000
"toldo"	92.000
material	13.260
articles bar	113.279
	503.626
PENDENTS 1.993	
cafetera dos grups	75.000
plintura	20.203
material i treballs fusteria	122.783
"toldo" bar (segon termini)	368.000
campana extractora de fum	253.690
un extractor de fum	176.876
	1.016.552
SUBMINISTRAMENTS I DESPESES DE FUNCIONAMENT DEL BAR	
PAGATS 1.992	
connexió Canal Plus	25.750
assegurança robatori	10.020
telèfon (TRM) (de monedes)	16.764
quota novembre Canal Plus	4.025
Begudes Rosinyol	129.302
Canal Plus	4.025
assegurança bar	6.020
	211.906
PAGATS 1.993	
Canal Plus	3.755
telèfon	13.822
Canal Plus	3.755
telèfon	15.564
Canal Plus	3.755
Canal Plus	3.755
Canal Plus	3.755
Canal Plus	3.755
Canal Plus	3.755
telèfon	25.423
telèfon	24.608
Begudes Rosinyol	163.948
Canal Plus	3.755
Llims, begudes	13.578
Canal Plus	3.755
inventari existències bar	259.103
	546.086
PENDENTS 1.993	
Licores Mallorquines	127.582
Licores Mallorquines	12.181
telèfon	65.987
Begudes Rosinyol	34.248
Begudes Rosinyol	55.366
	357.127
TOTAL BAR	3.525.434

MANTENIMENT CAMP DE FUTBOL (92-AGOST 93)	
PAGATS 1.992	
material	3.256
aigua	9.200
aigua	16.100
Gea (1991)	193.631
Gea (1991)	133.559
aigua	18.400
aigua	29.900
un mirall	3.125
material	8.195
treballs neteja	17.400
material	1.855
material	724
treballs ferrer	9.881
aigua	103.800
aigua	13.800
grava i picadís	14.500
Gea (maig-juny)	33.755
una bàscula	1.551
Gea (gener-abril)	167.502
enllumenat (lletres de canvi)	2.635.917
aigua	26.300
material d'obres	135.027
Gea (juliol-octubre)	146.502
	3.723.880
PAGATS 1.993	
reparació "termo"	16.153
Seguridad y Limpiezas, obra	164.076
Seguridad y Limpiezas, obra	146.379
una taula	19.800
material drogueria	52.950
Gea (novembre-desembre)	34.702
treballs camp	6.000
porta camp i ferros	500.000
treballs camp	10.000
treballs camp	18.000
material	985
material	1.113
treballs camp	82.000
treballs camp	18.000
aigua	44.850
transport vari	548
enllumenat (CP obra de canvi)	2.635.917
material electric	402.804
	4.199.277
PENDENTS 1.993	
material per regar camp	5.750
treballs camp	12.500
aigua	6.000
Gea	96.120
Gea	115.087
Gea	334.806
material	19.162
material	22.910
treballs de ferrer	217.204
treballs de ferrer	200.319
banderes	32.611
material	1.611
toldos PRM (obras de futbol)	322.000
Cristalleria (obras premsa)	498.410
treballs camp	27.500
	1.911.990
TOTAL MANTENIMENT	9.835.147

El PSM informa

Davant la polèmica suscitada sobre la situació econòmica de l'Ajuntament, els regidors del **PSM-Nacionalistes de Mallorca** hem realitzat una investigació, de la qual presentam els resultats referits exclusivament a les despeses realitzades per l'Ajuntament al camp de futbol i subvencions al C.D. Montuïri. Les factures i pagaments que detallam fan referència al període que va del gener de 1.992 a l'agost de 1.993. En aquest poc més d'any i mig l'Ajuntament ha gastat per aquest concepte **14.803.328 pessetes**.

Volem ressaltar que aquesta quantitat supera en molts milions les partides pressupostades per aquests conceptes. També hem de dir que no hi figuren les despeses del poliesportiu (piscina i pistes).

Malgastament sense control al camp de futbol

ALTRES DESPESES I SUBVENCIONS C.D. MONTUÏRI

PAGATS 1.992	
torrada seleccions futbol	14.313
C.F. Barcelona (11 i 12 de 1991)	514.924
refresc juvenils	20.430
cava juvenils	21.564
operari senyalitzar camp	6.600
	577.831
PAGATS 1.993	
Hija de Veny (material C.D. Montuïri)	51.495
operari senyalitzar camp	3.600
subvenció a l'equip C.D. Montuïri	25.000
operari senyalitzar camp	8.400
operari senyalitzar camp	9.900
equipaments sopar juvenils	3.300
viatge Formentor C.D. Montuïri	187.000
operari senyalitzar camp	8.400
operari senyalitzar camp	15.800
Hija de veny (equipatge)	69.375
equipatge 1ª preferent	86.046
operari senyalitzar camp	9.600
	477.916
PENDENTS 1.993	
bolons de futbol	180.000
escuts i plaques homenatge	207.000
	387.000
TOTAL ALTRES	1.442.747

Leishmaniosi canina

Una malaltia parasitària d'alta incidència, difícil d'erradicar

Una de les malalties que afecten els nostres cans és la coneguda amb el nom de Leishmaniosi. Ara bé, és una malaltia no massa coneguda, la qual cosa fa que els propietaris dels cans se sentin alarmats quan en senten diferents comentaris, i l'única cosa que fan es afavorir a crear un clima de desconeixement real de dita malaltia.

Els animals que en són més afectats són els cans, però també pot atacar l'home, els animals rosegadors i els rèptils. La malaltia és transmesa mitjançant una picada d'un mosquit femella del Grup *Phlebotomo*, el tamany del qual no supera els 3 mm. de llargària. No està demostrada altra forma de transmissió, ni per contacte sexual, ni durant la gestació dels cussats. En cas

d'afectar l'home, sempre ha de ser infectat mitjançant un mosquit i no directament del ca, essent generalment malalts de SIDA i infants de pocs mesos en la seva forma de presentació visceral,

com també d'una manera cutània o "Botó d'Orient".

Quan el mosquit pica un animal malalt, ingereix sang amb el paràsit, sofrint una sèrie de modificacions durant 4 a 20 dies, fins que l'insecte té capacitat de transmetre l'enfermedat. Es reproduïxen a temperatures mitjanes de 22-25° C, atmosfera humida i absència de corrents d'aire.

Els símptomes clínics poden presentar-se entre 3 mesos i varis anys. Són molt diversos: problemes de pell, pèrdua de pes i poca gana, processos oculars i fallades renals. Cal posar especial atenció en aquelles úlceres de colzes i de les plantes que mai es curen.

La curació es dona en un tant per cent molt baix. Per tant, abans de decidir sobre el futur de l'animal, s'ha d'avaluar el seu estat general de salut i decidir si és possible el tractament o no, però mai deixar que l'animal es vagi emmalaltint poc a poc, optant pel sacrifici en aquest cas.

El tractament es basa en l'aplicació periòdica d'unes injeccions anomenades *Glucantime* i la realització de revisions periòdiques de sang a fi d'avaluar si l'animal respon a la malaltia. En un gran nombre de casos s'aconsegueix mantenir l'enfermedat adormida durant un cert temps, essent les recaigudes cada vegada més difícils de superar-les. Un animal en tractament no escampa la malaltia.

Les mesures preventives o de profilaxi són mínimes, cal evitar els mosquits a les vivendes i introduir els animals a entrada de nit en els recintes tancats, perquè és quan piquen els mosquits.

No existeix vacuna per la seva dificultat d'obtenció. Es poden realitzar tests serològics a la sang per detectar l'enfermedat. Per més que sacrificuem can malalts no eliminarem la malaltia. Realment s'ha de lluitar contra el mosquit i estudiar l'existència d'altres hostes a la zona. Durant la primavera i a principis de la tardor és quan es troben més casos d'aquesta malaltia.

El Manescal

Propostes del PSM

A la vista d'aquestes sorprenents despeses, els regidors del PSM-Nacionalistes de Mallorca decidírem presentar una moció al Ple de l'Ajuntament per intentar posar un poc d'ordre. S'ha de dir que el bar del camp de futbol, en aquest període, sols ha efectuat dos ingressos de 200.000 pts, sense que es faci caixa diària. Tampoc no consta cap ingrés del telèfon que funciona amb monedes.

Les nostres propostes foren:

1.- Adjudicació de la concessió del bar amb un concurs públic, especificant els drets i obligacions de l'adjudicatari.

2.- Mentre no s'hagi efectuat l'adjudicació, instal·lar una caixa registradora i que el Secretari de l'Ajuntament controli les caixes diàries i la comptabilitat general del bar.

3.- Retirar totes les claus del telèfon i encarregar a un funcionari de l'Ajuntament la recollida setmanal de la caixa del telèfon.

4.- Revisar el conveni amb el C.D. Montuñri especificant els drets i obligacions de les dues parts contemplant una assignació fixa en concepte de consum elèctric al camp de futbol.

Aquesta moció no prosperà perquè el batle i els regidors del Partit Popular votaren en contra, amb l'única abstenció de Rafel Miralles i els vots a favor dels regidors del PSM i del PSOE.

NOTA: La majoria de partides pressupostàries estan en situació similar, havent excedit de molt les quantitats pressupostades. Els propers mesos seguirem aportant més informacions.

La pàgina anterior està pagada pel PSM-Nacionalistes de Mallorca. La pàgina "L'Ajuntament informa" està pagada per tots els montuñers.

Succinta història dels nostres carrers - V

Bonavista, Pou del Rei, Corregudes, Costa i Llobera i Creu d'en Gegues

Continuant la història dels nostres carrers aquest mes veurem els de Bonavista, Pou del Rei, Ses Corregudes, Costa i Llobera i Sa Creu d'en Gegues.

5.- Carrer de Bonavista

Es tracta de l'antic camí d'Inca, també anomenat camí de ses Donades o camí de sa Mostra. Passada l'època medieval s'hi destriaven dues parts: La de dalt, que era designada al segle XVIII com a carrer que puja a sa Quintana, i la part de baix, que era pròpiament el camí d'Inca, on aquest segle només hi havia una casa d'un Joan Fiol "Terric". Al segle XIX la primera part és designada també com a carrer des vicari Cerdà o, simplement, carrer des Vicari (1825), perquè hi havia un vicari amb aquest nom, o també travessia d'en Geuger o carrer de can Roca o d'en Roca, a causa de dues persones que hi vivien: Antoni Cerdà "Geuger" i Joan Cerdà "Roca". El nom de carrer de Bonavista comença a sortir el 1862 i pot ser que sigui el fruit de la pensada de qualque regidor de l'Ajuntament més que el nom estrictament popular.

6.- Carrer des Pou del Rei

Un dels carrers més antics de la vila, que marcava el perímetre de la primitiva població reial. Degut al fet que al seu inici hi ha la casa de Son Rafel Mas, del segle XV, fou designat com a carrer de la Creu de Baix, carrer de la Creu Daurada, carrer de la Creu de Son Rafel Mas o carrer de la Creu d'en Mas. Al segle XVIII el trobam com a carrer de la Creu de Baix al Quarter. A partir de 1862 apareix com a carrer des Pou del Rei, que possiblement aleshores era ja un nom popular vertaderament tradicional, ja que aquest carrer es dirigeix a aquest pou comú, documentat des de principis del segle XIV. El 30 d'abril de 1931

El carrer de ses Corregudes enllaça Plaça i el carrer de Baix i deixa a un costat el carrer de la Pau

passa a ser carrer del Capità Galán, nom d'un dels militars sublevats a Jaca. Des del 16 de setembre de 1936 fins al 19 de juny de 1979 prengué el nom de Calvo Sotelo i des d'aquesta data i ja en temps de democràcia, en què se li tornà reintegrar el nom de carrer des Pou del Rei, roman així.

7.- Carrer de ses Corregudes

Al segle XVIII apareix com a carrer o carreró de sa Carnisseria, a causa de la carnisseria que hi havia a l'actual carrer de la Pau. Al segle passat qualche vegada surt al padró com a carrer de Son Manera, degut a la casa pairal dels Manera de la Cogonya, avui ca s'Hereu. El nom de carrer de ses Corregudes ha subsistit fins ara, i segurament té relació amb les corregudes que hi devien fer a les festes de Sant Bartomeu, i que avui es fan a la Plaça Major i al carrer des Pujol.

8.- Carrer de Costa i Llobera

Al segle XVIII apareix com a carrer o carreró de la Carnisseria que davalla al carrer del camí Baix. És un carrer paral·lel a l'anterior i, en sentit transversal hi ha el carrer o carreró de la Pau, on hi havia la carnisseria. Vet ací el perquè del nom antic. Des de 1862 fins al 1930 segeix essent carrer de sa Carnisseria, però aquest darrer any li baraten el nom pel de carrer de Costa i Llobera i així arriba als nostres dies.

9.- Carrer de sa Creu d'en Gegues

Deu el seu nom a l'anomenada creu d'en Gegues, adossada a la casa del cap de cantó de baix, devora el carrer de Palma; però abans, com era normal, es trobava al mig del carrer, sobre una peanya, amb nou escalons. Al segle XVIII es fa distinció entre el carreró de la creu d'en Gegues o d'en Gega, que

arribava fins a la travessa dels quatre cantons del carrer de sa Posada, i la part de dalt, que era coneguda com a carrer de ses Roques, perquè aquest tros de carrer era especialment accidentat i hi abundava el rocam. No sabem exactament si l'anomenada raconada del carrer de ses Roques, també d'aquests anys, al·ludeix al tros de carrer actual de sa Creu, o es referia més tost a la raconada de can Galiana o bé al tros de carrer de sa Plaça Vella de devora la casa nova de can Rafel Ros. El nom de Gega o Gegues li ve d'un tal Pere Mayol "Gegues" que hi visqué durant el segle XVII. Al 1805 el trobam com a carrer de sa creu d'en Berga, no sabem per quin motiu, i a partir de 1862 fins a 1979, com a carrer de sa Creu. Actualment, des d'aquesta darrera data, reb el nom de carrer de sa Creu d'en Gegues.

(Continuarà)

Joan Miralles i Monserrat

Els principis del cinema sonor a Montuïri - III

Aquelles velles melodies musicals encara acudeixen a la nostra memòria

(Continuació)

Estàvem superant ja 1933-34, havien de passar més de quinze anys perquè "La Diligencia" d'en John Ford rodàs per damunt les pantalles arreu del món, donant un prestigi al "Western", que nosaltres, de nins, ja l'hi havíem concedit molt abans.

S'acabà la temporada de cinema; venia l'estiu. Els mesos de juny, juliol, agost i part de setembre, la sala estava tancada per la calor. Els diumenges eren més llargs que una quaresma, i nosaltres no sabíem què havíem de fer del nostre cos. Continuava fent-nos falta el cinema mut, amb el seu ambient que tant enyoràvem.

El temps, però, no es queda aturat. Vengué la següent temporada 1934-35. Nosaltres, ja més grandets i amb més mitjans econòmics –el preu de les entrades no havia pujat– començàrem a visitar el "Cine Royal" amb més assiduitat. Va ésser al temps d'"Aves sin rumbo", de Irusta Fugazot y Lepe; "Agua en el suelo", "Don Quintín el Amargo", "Sor Angélica", "La Hermana San Sulpicio" quan coneguèrem en José Mójica, Imperio Argentina, Miguel Liger...; descobríem nous actors, noves històries. El cinema, tènicament, anava avançant. Nosaltres, al mateix temps, tornàvem grans; es pot dir que creixíem junts. El sonor ens anava conquistant.

No podem oblidar, d'aquests anys, films i actors emblemàtics, que marquen aquells moments. "El negro que tenía el alma blanca", "Rumbo al Cairo", "Es mi hombre", "Mercedes"... encara no ens fixàvem amb els noms del director del film, però ja coneixíem els actors. Apreciàvem el treball, l'actuació d'Antoñita Colomé, Lina Yegros, Rosita Diaz, Antonio Vico, Ricardo Núñez, Imperio Argentina... i tants d'altres amb els noms dels quals ompliríem pàgines. Els que hem assenyalat, no vol dir que fossin millors que altres que resten anotats i dels que lamentam no deixar constància. El que sí volem esmentar és l'èxit de públic, el qual el se'n duen les pel·lícules espanyoles. Avui el fenomen és al revés.

D'aquesta temporada recordarem breument dos títols estrangers: "Las Cruzadas", de Cecil B. de Mille i "La Llama Eterna". Els actors i actrius es-

trangers que causaren impacte en nosaltres eren i són figures que formen part de la història del cinema: Leslie Howard, Frederick March, Irene Dunne, Norma Shearer, Loretta Yung... i tants de noms més, la llista dels quals es faria interminable.

Els cinemes de Palma, i el del nostre poble també, solien posar un cartell que deia: "Hablada en español". Això era de gran ajuda per al públic assistent, ja que moltes produccions estrangeres venien amb els diàlegs d'origen i les lletres del col·loqui en castellà, al peu de la imatge. Molta gent, però, no tenia temps de seguir la lectura de les converses del actors. Començava al nostre país el doblatge de les produccions estrangeres. Una poderosa casa espanyola absorbia bona part de les realitzacions nacionals: "Cifesa". Era tan corrent veure aquesta marca damunt les pantalles, com el *NO-DO* en la post-guerra civil.

El sistema sonor de les cintes produïdes a Espanya, en general, era molt deficient. Fins als anys quaranta no milloraria. El grup d'amics que anàvem junts, els quals teníem tots gran afició pel cinema, reteníem en la memòria els sistemes sonors que ens presentaven produccions estrangeres. Sabíem apreciar la qualitat de la *Tobis Klangfilm* alemanya, els sistemes sonors de M.G.M., R.K.O., *Paramount*, i altres marques americanes, totes elles sinònim de qualitat. Se sentien més bé els crits de silenci! que donava en Sion "Muix", amb qualque clatellada, que també trobava qualcú a les fosques, que els diàlegs de les cintes de producció nacional, com hem dit abans.

En arribar aquí és inevitable esmentar el que començava a significar el sistema sonor incorporat al cinema. Féu que els nostres sentits es trobassin agradablement sorpresos amb composicions musicals que no coneixíem. Noves melodies inundaren el nostre esperit. Fou per a nosaltres un redescobriments de la música. Fruírem d'ella veient i escoltant els films musicals que ens presentaven, com veurem seguidament. El sistema sonor ens conquistava, per tant, especialment mitjançant la música.

Hem de pensar que en aquell temps, excepte la banda de música del nostre

Elizabeth Taylor

poble, que era cas apart, hi havia tal volta tres o quatre fonògrafs antics arraconats, la meitat dels quals no funcionaven; una gramola al cafè de Can Xoroi, a la qual donaven corda amb una maneta; un aparell de ràdio a algunes societats, com eren la J.A.P. i la Societat d'Esquerra Republicana –tal vegada sols era una gramola– i una altra a la Sala Mariana. En el trenta-cinc, a pocs llocs més del nostre poble hi havia aparells per escoltar una sola nota musical. És possible que en el 35-36 al cafè de Can Aloi hi hagués ràdio. Ja ens podem imaginar com i quan podíem escoltar música. Aquests artefactes primitius i rudimentaris, com es pot suposar –carregats d'interferències i siulos que sortien de les seves entranyes–, deixaven sentir les escasses notes musicals que captaven les nostres orelles, les poques vegades que podíem escoltar-los. El cinema sonor ens donà l'oportunitat d'escoltar música amb més netedat i freqüència, i apreciar-la també més. Els qui visquérem aquell temps, podem agrair al cinema sonor els coneixements tècnics, uns, i la gran afició que tenim per la música, altres. A vegades alguna de les velles melodies, oblidades en infinitat de films musicals, que presenciàrem i absorbíem els nostres sentits, acudeixen encara a la memòria en els moments manco esperats. És la brillantor instantània, l'evocació fugaç d'un temps llunyà, carregat de records. (Continuarà)

Miquel Martorell Arbona

Mateu Gomila, a Sicília amb la selecció balear sub-23

Set montuïrers juguen a Sant Joan i un altre, a Felanitx

Nombroses són les novetats esportives per d'aquest mes de novembre. Començarem per una de molt bona.

MATEU GOMILA, SELECCIONAT

El jugador de l'equip de III divisió, Mateu Gomila Nicolau de 19 anys, ha estat seleccionat per formar part de l'equip sub-23 de Balears que jugarà el I Torneig Internacional "Illes de la Mediterrània" que se celebrarà a Sicília des del 26 de desembre fins al 6 de gener. Hi participen les seleccions de Xipre, Sicília, Còrsega, Sardenya, Malta i Balears. La competició es organitzada per la Federació Italiana de Futbol la qual paga totes les despeses. Els jugadors balears pertanyen a clubs de II divisió B, III divisió i Mallorca sub-19. Entre ells hi ha una altre conegut de l'afició montuïrera, en Rafita que actualment milita en el Manacor. Aquesta excel·lent notícia ens ha alegrat extraordinàriament a tots els que seguim l'esport de la vila i, especialment també, perquè es tracta d'en Mateu, un excel·lent jugador que diumenge rera diumenge destaca pels bons partits i per la serietat que acompanya la seva vida futbolística. L'hem comentat; Mateu Gomila podria actuar a categories superiors i segur que ho faria bé. Finalment, també ens alegra pel premi que suposa per a la pedrera montuïrera. La tasca desenvolupada se n'ha anat enguany gairebé en orris a causa de l'ascens a III divisió. La convocatòria de Mateu Gomila minva una mica la decepció existent en aquest aspecte.

O III DIVISIÓ O PEDRERA

Les promeses que s'havien fet quan el Montuïri va ascendir a III divisió no s'han complert. Nosaltres anunciàrem en el mes de juliol el que s'havia promès i que, després, no ha estat veritat. Les circumstàncies, les necessitats de fer un bon paper a la nova categoria, els fitxatges de jugadors de gran vàlua o altres motius han fet que la III divisió s'hagi convertit en aquests moments en una barrera per als montuïrers. Abans de començar la competició, el míster Miquel

Magaña va manifestar que no comptava amb Joan Martorell, ni amb Benet Campins ni amb Rafel Jaume. Després d'algunes jornades va causar baixa Joan Barceló qui era reserva. Tampoc no juguen els joves Biel Roig, Joan Verger, Llorenç Gacies i Jaume Alcover. El porters Jaume Pocoví i Rafel Alcover troben en García Mallo un porter de gran categoria i difícil de superar. Cap d'aquests han actuat darrerament; ni inclús quan el partit està resolt com és va ser el cas del dia de s'Arenal en què foren alineats els reserves Cantos i Pascual. Qualcú podrà exposar que la III divisió és molt forta; però es va fer creure que l'equip restaria format per una majoria de montuïrers i tots aquests noms de jugadors del poble sortien en el programa de festes de sant Bartomeu.

Per afegir al banyat, ara s'ha fitxat un altre jugador, en Navarrete. Actua al mig del camp on el Montuïri té d'altre elements avui en el banquet. El mes passat es va incorporar Joan Àngel que és reserva, ara en Navarrete; abans García Mallo (tot i que feia falta) ...

Aquesta categoria és una arma de doble fil. Si hi vols militar, has de tenir un bon equip. Si no tens bon equip, vas per darrera i l'afició no va al camp per veure perdre. En canvi, enguany gaudim d'un bon equip, ens hem convertit en un conjunt revelació, hem guanyat dins el camp del Balears, golejat a casa i passam gust de veure el Montuïri en "Es Revolt". Ara bé, això té un preu. Els montuïrers, de moment, no són titulars tret de Sampol, Gomila, Mates i, més endavant, Gaspar.

Per tant, convé saber-ho abans de començar: O tercera divisió o pedrera.

MINI-BÀSQUET FEMENÍ

El passat 23 d'octubre va començar la competició l'equip de minibàsquet que entrena Biel Miralles. Participen en el campionat de Mallorca unificat que organitzen la Direcció General d'Esports i la Federació de Bàsquet. La lliga acaba el dia 28 de maig. Els altres clubs o col·legis són Sant Josep, Hispània, Bons Aires, Jovent, Santa Mònica, Sagrat Cor (tots de Palma), Lluçmajor, Colonya

La reparació del montuïrer Gaspar Sastre sembla imminent

Pollença, Santanyí, Santa Maria, Gesa Alcúdia, Campanet i Pla de Na Tesa. Són un total de catorze. Juguen els partits els dissabtes dematí.

FUTBOL-7 VETERANS

Una temporada més torna a jugar l'equip de futbol-7 de veterans de Montuïri. Té el nom de Pinsos Hens-Friusa que són les marques patrocinadores. Inicien la competició el dia 5 d'aquest mes de novembre. En "Es Revolt" jugaran els encontres els divendres a les nou i mitja del vespre. A camp contrari ho faran en dilluns, dimarts, dijous o divendres. Cada club ha triat un dia i una hora segons les disponibilitats del camp. El grup està integrat per tretze equips: J.Ferry-Rellotgeria Calvo, Cafetín, Hens-Friusa, C.H. Americana, Can Barato, Pub sa Faixina, Cerveseria Rafal, Rellotgeria "El Sol", Universitat, Gesa, Sant Jordi, Orejuela-Race i can Felip. Ens han dit els entesos que "enguany aquest equip arrasarà per allà on vagi". El campionat finalitza el divendres 3 de juny.

Tres equips més en competició: mini-bàsquet femení, futbol-7 veterans i futbolet cicle inicial

Excel.lent inici de temporada dels infantils i benjamins de futbol Navarrete, un altre fitxatge innecessari

FUTBOLET INICIACIÓ

Molt bé va anar el curs passat la competició de futbolet escolar on hi intervingueren dos equips de l'Apa. Un d'ells ha possibilitat la formació d'un nou equip de futbol-7 que ara juga la lliga federada d'aquesta modalitat. Això ha fet que, en aquest curs 93-94, l'Apa presenti només un equip. Es tracta del d'iniciació integrat per nins de sis i set anys. El torneig escolar comença el dies 13 i 14 de novembre. Com l'any passat, els partits són programats per als dissabtes o matins del diumenge. El grup és compost per deu col·legis: Montuïri, Petra, Sant Joan, Sineu, Vilafranca A, Vilafranca B, Escola Nova de Porreres, Algaida, Maria de la Salut i sant Jordi. El míster és Tomeu Miralles Tous.

TENNIS TAULA

Guillem Fiol, professor d'Educació Física de l'Escola, ha inscrit onze equips de tennis taula en els torneigs escolars comarcals: Cinc infantils masculins, dos infantils femenins, dos alevins masculins, un aleví femení i, possiblement, un benjamí masculí. A partir del gener o febrer, s'enfrontaran a Verge Monti-Sion de Porreres i Vilafranca.

MONTUÏRERS A SANT JOAN I FELANITX

Set jugadors de la vila juguen amb l'equip de III regional de sant Joan. Ens referim a Miquel Ribes Nicolau, Mateu Coll Salvà, Joan Barceló Mayol, Miquel Samaniego Quiles, Miquel Febrer Mayol, Rafel Miralles Rossinyol i Rafel Fullana Miralles. Per altra part, Joan Martorell Cerrato ha fitxat pel Felanitx de la I Preferent que entrena en "Bussi". D'aquests jugadors, dos actuen a I Preferent amb el Montuïri la passada temporada: Barceló era titular i Martorell fou alineat en diferents ocasions. Mateu Coll era el capità dels juvenils.

FUTBOL BENJAMÍ

Molt bé van els petits de futbol. El passat dia dos d'octubre iniciaren el torneig del Consell Insular de Mallorca. Militen en el grup de Manacor-Nord que

resta format per deu equips: Manacor, Petra, Vilafranca, Escolar de Capdepera, Montuïri, Cardassar de sant Llorenç, Avance d'Artà, Barracar de Manacor, Badia de Cala Millor i Portocristo. Aquesta primera fase de la competició acaba el 19 de febrer i després seguirà el play-off. Dels cinc partits disputats el passat mes d'octubre, n'han guanyat quatre i tres d'ells a camp contrari. Que segueixi la "ratxa"!

INFANTILS

Aquesta temporada passen gust. La II divisió és més adequada per a ells i tenen dos entrenadors que els ensenyen a jugar a futbol i intenten la seva formació. Dels quatre partits del mes d'octubre, n'han guanyat tres (dos a camp contrari) i n'han empatat un. El darrer dissabte derrotaren per 4-1 el Felanitx que anava imbatut i havia marcat 24 gols en tres jornades. Endavant, idè!

RESULTATS

MINI-BÀSQUET FEMENÍ

Lucmajor, 20 - Montuïri, 33
Montuïri, 14 - Gesa Alcúdia, 26

FUTBOL-7 BENJAMÍ

Cala Millor, 5 - Montuïri, 3
Montuïri, 1 - Petra, 2
Olímpic, 4 - Montuïri, 3

FUTBOL BENJAMÍ

Montuïri, 4 - Cardassar, 2
Barracar, 2 - Montuïri, 4
Montuïri, 1 - Portocristo, 2
Avance Artà, 1 - Montuïri, 2
Cala Millor, 1 - Montuïri, 4

FUTBOL INFANTIL

Algaida, 2 - Montuïri, 5
Montuïri, 3 - Portocristo, 3
Barracar, 2 - Montuïri, 4
Montuïri, 4 - Felanitx, 1

FUTBOL CADET

Pollença, 3 - Montuïri, 0
Montuïri, 4 - Cardassar, 5
Sóller, 9 - Montuïri, 4
Montuïri, 1 - Manacor, 5
Sallista, 3 - Montuïri, 1

FUTBOL JUVENIL

Poblense, 0 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Pollença, 0
La Victòria, 4 - Montuïri, 0
Montuïri, 3 - Cala Millor, 2
Campos, 1 - Montuïri, 3

A la dreta, Gabi Sampol, autor de 4 gols a S'Arenal, encapçala la taula de golejadors de III divisió. A l'esquerra, el porrerenc Mateu Rosselló, un dels millors fitxatges d'aquesta temporada

III DIVISIÓ

Montuïri, 1 - Cardassar, 0

El conjunt llorenç es presentava a la vila com a equip revelació i anava imbatut. Només va jugar durant deu minuts, moments en què el Montuïri va cometre penal i va parar-lo García Mallo. El 4-4-3 atacant dels locals s'imposaren a un 4-4-2 defensiu dels visitants. El gol de la victòria va ser marcat per Sampol.

Atlètic Balears, 1 - Montuïri, 2

La major sorpresa del campionat. L'ascendit Montuïri es va pujar a les barbes del potent Balears dins el seu mateix camp. Guanyaven els montuïrers per 0-1 gràcies a un gol de Jaume Amat en el primer temps. Quan mancava un quart d'hora per arribar al final de l'encontre, varen empatar els ciutadans. En el minut 90, García Mallo va parar un altre penal i dos minuts després, Bussi, en un contraatac duit per Rosselló, va establir el resultat definitiu.

Ferrerries, 3 - Montuïri, 0

Partit disputat el dia de la Hispanitat i que va començar a les dotze del migdia. El fet d'aixecar-se prest i el de jugar en aquesta hora varen influir en el rendiment del Montuïri que va sofrir la primera golejada de la temporada. La primera part va acabar en empat a zero, però a la segona el cansament i el viatge varen influir negativament en els montuïrers i varen encaixar els tres gols.

(Continua a la pàgina següent)

La III divisió, un obstacle per a la nostra pedrera

(Ve de la pàgina anterior)

Montuïri, 5 - Arenal, 1

Molta gent en "Es Revolt" per veure el que aleshores era l'equip revelació, que marxava colíder, no havia perdut cap partit i només havia rebut un sol gol a les set jornades precedents. El Montuïri va fer un excel·lent joc, especialment en els minuts inicials i finals de la primera part. Cal esmentar que Gabi Sampol va marcar quatre dels cinc gols i es va col·locar líder de la taula de golejadors de III divisió. Va ser la notícia de la jornada en aquesta categoria.

Poblense, 5 - Montuïri, 2

Després del 5-1 davant de s'Arenal, ningú no es pensava que el Montuïri sortís fortament derrotat de sa Pobla. La primera part va acabar en mínim avantatge pobler per 2-1. A la segona meitat el Montuïri va obrir línies per empatar el partit, això fou aprofitat pels locals per poder augmentar la diferència de gols. Biel Sampol va marcar dos gols més i ja en porta onze.

Montuïri, 2 - Sóller, 1

Resultat injust. Els sollerics feren mèrits per dur-se'n un punt a casa. Dugueren mala sort perquè en el minut 90 un remat de Cantos va ser introduït a la seva pròpia porteria pel defensor Martín. El Montuïri només va actuar bé durant els primers 35 minuts, temps en què Cantos va inaugurar el marcador. Després es va confiar i descentrar. Poc abans del descans, el Sóller va empatar i va aguantar molt bé aquest resultat fins a l'esmentat minut 90. El col·legiat Navarro Macias va deixar de sancionar un penal a Sampol, a la primera part, i un altre a Christian del Sóller, en el temps de descompte.

ELS PARTITS D'AQUEST MES

Minibàsquet femení

Sant Josep - Montuïri
Montuïri - Pla de na Tesa
Montuïri - Santa Mònica
Montuïri - Colonya Pollença

Futbol-7 benjamí

Montuïri - At. Manacor
Portocristo - Montuïri
Montuïri - Escolar
Porreres - Montuïri

Futbol-7 veterans

Hens/Friusa - C.H. American

Pub sa Faixina - Hens/Friusa
Hens/Friusa - Rellotgeria "El Sol"
Gesà - Hens/Friusa.

Futbol benjamí

Montuïri - Vilafranca
Manacor - Montuïri
Montuïri - Petra
Escolar - Montuïri

Futbol infantil

Descans per retirada del Margaritense
Montuïri - Porreres
Can Picafort - Montuïri

Descans de tots els equips

Futbol cadet

Montuïri - Rafal
Murense - Montuïri
Montuïri - Porreres
Alcúdia - Montuïri

Futbol juvenil

Montuïri - Manacor A
Sallista - Montuïri
Montuïri - Cide B
Independent - Montuïri

III divisió

Mallorca At - Montuïri
Montuïri - Sporting Maonès
Calvià - Montuïri
Montuïri - Constància

Biel Gomila

S.I.A.C.

**EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ**

**EL TELÈFON
AMB RESPOSTES**

Servei d'informació i atenció al Ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

Temps passat

25 anys enrera

Novembre de 1968

Asfaltat en Es Dau

Havent-se d'asfaltar la voravia ampla de l'Avinguda d'Es Dau, la plaça d'Es Dau i la plaça d'En Burriana (confluència dels carrers Santa Catalina Tomàs i Es Pujol), l'Ajuntament, dia 15 de novembre de 1968, va acordar sol·licitar la cooperació total a l'Administració Provincial per a tal finalitat.

10 a 0

En el partit de futbol jugat dia 10 de novembre de 1968, el Montuïri (aleshores jugava a II regional) guanyà al C. Santueri per 10 a 0. Dies després, Jeroni Bauzà, a Son Collell, oferí als nostres jugadors una torrada de llom, llonganissa i botifarrons.

Excursió a Lluç

Més de 150 joves de Montuïri (es pot dir que tots els del poble) feren una excursió a Lluç. Ompliren 4 autocars.

Canvi de capellà

El nostre paisà, Baltasar Amengual, després de cinc anys i mig d'estar a Campanet, fou nomenat aquest mes rector de Campanet.

50 anys enrera

Novembre de 1943

Plànols per a l'eixampla

A principis de novembre de 1943 varen venir a Montuïri l'arquitecte de la província i delineants per aixecar els plànols de l'eixampla de la vila. Foren obsequiats amb un refresc que costà 103 pessetes.

Nou manescal titular

Dia 22 de novembre de 1943 la Corporació Municipal per unanimitat va cordar nomenar Francesc Ginard Vidal com a manescal titular de Montuïri. (Cal dir que del Servei Provincial de Ramaderia s'havia rebut una relació dels sol·licitants d'aquesta plaça "per rigorós ordre de preferència", i que a més de figurar en primer lloc, dit manescal ja havia exercit la plaça interinament i a plena satisfacció).

100 anys enrera

Novembre de 1893

Canvi d'apoderat

"En vista de les excessives despeses que assenyalaria l'apoderat Nicolau Montaner per verificar cobraments i pagaments per compte de l'Ajuntament, s'acordà a la sessió del 14 de novembre de 1893 prescindir dels seus serveis i nomenar per aquest càrrec Gaspar Mas Cerdà, depositari de l'Ajuntament".

Demografia

Octubre de 1993

Naixements

Dia 26.- Josep Canuto Mayol, fill de Francesc i de Margalida.

Defuncions

Dia 6.- Maria Pizà Nicolau "Pisana", viuda, de 88 anys.

Dia 7.- Isabel Cerdà Martorell "De Cas Puig", casada, de 85 anys.

Pluviòmetre

Octubre de 1993

Dia 2	1'9 litres m ²
" 7	42'5 "
" 18	3'3 "
" 20	1'8 "
" 21	5'5 "
" 22	1'8 "
" 25	1'2 "
" 26	11'6 "
" 27	25'5 "
Total	95'1 "

Noces d'or

13 novembre 1943

Gabriel Rigo Fiol "Rigo" amb Joana Fullana Socias "Gallana".

Noces d'argent

19 novembre 1968

Bartomeu Nicolau Garcias "Llagat" amb Maria Mayol Martorell "Peragoia".

Gloses

Al Director

Mestre Nofre, m'heu trobat
qualque pic de mal humor;
com que som mal glosador
de fer-ne més, m'he cansat;
que aquell qui està empès d'edat
li agrada estar descansat
s'hivern, devora es fogó;
que si li pega fredor
de venes queda tancat.

Miquel Masanet "Parri"

A n'en "Parri"

No som cap glosador fi,
ni tampoc sé fer cançons;
ve es temps de botifarrons
i hi posaria messions
que torrats amb aucellons
i qualque tassó de vi
convidaria en "Parri"
i em donaria lliçons

Nofre "ex-garriguer"

Cuinar en casa

Coca de taronja

Ingredients

300 gms.	de farina de força
300 gms.	de sucre
3	ous
Un	tassonet de vi, de suc de taronja
1/2	tassonet d'oli
Un	paquet de llevat "Canario".

Elaboració

Es mescla tot sense pujar els blancs dels ous.

Sebastiana Verger "Rua"

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Caminem cap a l'autofinançament

El sagrament del baptisme

La petició i l'acceptació Normativa pràctica

Vet ací la normativa pràctica sobre la petició i l'acceptació del baptisme esmentada en pàgines interiors d'aquest número:

Per a demanar el baptisme per als seus fills els pares s'han de dirigir com més prest millor a la parròquia de la seva residència habitual, és a dir, en el lloc del domicili o del quasi-domicili.

La parròquia, quan acull els pares, ha de conversar amb ells sobre el sentit, la llibertat i la responsabilitat de la seva petició.

El baptisme ha d'esser diferit (d'acord amb el cànon 868, 82) quan no hi hagi esperances fonamentades que l'infant serà educat en la fe catòlica. A la nostra Diòcesi es considera que no hi ha tals esperances en els següents casos: quan el comportament i manifestacions públiques dels pares estan obertament en contradicció amb el cristianisme, o quan els pares lliurement i de comú acord han refusat formalment santificar la seva unió conjugal amb el sagrament del matrimoni.

En el casos que no es pugui normalitzar la situació matrimonial segons el dret de l'Església, si els pares donen garanties fonamentades de l'educació cristiana de l'infant, aquest podrà ser admès al baptisme.

Formació per a responsables i catequistes

El proper dia 16, a Algaida, tendrem una xerrada col·loqui sobre "El nostre procés de fe" dirigida per Mn. Pep Toni Guardiola. Serà a les 21 h. a la rectoria d'Algaida.

Preparació per al matrimoni

Dia 22 de novembre, i durant una setmana, tendrem el curset prematrimonial per a aquelles parelles que en un futur pròxim confien casar-se. Serà a St. Joan, a Ca Ses Monges, a les 21 h.

La jornada de germanor celebrada el passat 26 de setembre en Es Puig de Sant Miquel comptà amb la participació de nombros cristians que se senten responsables

Festa de Santa Cecília

El proper dia 21 tendrem a la nostra parròquia la festa de Santa Cecília, patrona de la música. Els actes programats començaran dia 20 a les 8'30 amb l'actuació de la Coral Universitària; i el dia 21, les 11'30: Missa solemne catada per la "Coral Mont-Lliri". A continuació, concert i entrega de distinció al músic més antic de la Banda de Música.

L'Advent: temps per a l'esperança

El diumenge dia 28 de novembre comença per a tots els cristians un temps litúrgic de quatre setmanes per a la preparació de les festes de Nadal, anomenat Advent. És una bona ocasió per disposar-nos a celebrar el gran Misteri de l'Amor de Déu, que es fa present a través de la seva Encarnació enmig de les nostres realitats humanes.

Aprofitem aquest temps per sentir-nos implicats en el nostre compromís cristià.

Caminem cap a l'autofinançament

El dia 14 d'aquest mes celebrarem el

Dia de l'Església Diocesana. Aquesta jornada ens recorda a tots els cristians que som els responsables del sosteniment de la nostra pròpia Església. Que és entre tots que l'hem de mantenir. Per tal motiu des de fa uns anys treballam perquè prenguem consciència d'aquest fet. És per això que mitjançant la nostra aportació econòmica, sigui amb donatius esporàdics o abonats a través del nostre compte corrent, feim possible entre tots el sosteniment de les despeses necessàries per mantenir la parròquia.

També volem recordar als qui habitualment no freqüenten l'Església i que en determinats moments fan ús dels seus serveis, que siguin solidaris amb el sosteniment d'aquest patrimoni, sigui de tant en tant o bé quan demanen un baptisme, primera comunió, noces, etc. Cal recordar que de tot quant es gasta en aquestes ocasions, per un determinat servei religiós, l'església local no en treu cap benefici a canvi del seu acolliment. És per això que s'ha de pensar en destinar per a la parròquia una part del presupost que s'hagi establert i no pensar sols en el restaurant, fotògraf, video, flors...

Des d'aquí demanem que Déu ens doni a tots un cor generós.

Nofre Torres, Rector